

DEBRECZENI UJSÁG

SZERKESZTŐSÉG-KIADÓHIVATAL
FERENC JÓZSEF-ÚT 56. SZÁM.
TEL.: 21-90, ÉJJEL 10-TÓL 23-48.

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
EGÉSZ ÉVRE 30 PENGŐ, FÉL
ÉVRE 15 PENGŐ, HAVONTA 2.50 P

(TRIANON 19.) 1938 DECEMBER 29 CSÜTÖRTÖK

KER. POLITIKAI NAPILAP

XLII. ÉVFOLYAM, 294. SZÁM

Elég volt a provokálásokból

Két hivatalos jelentés látott napvilágot legutóbb egyszerre a magyar sajtóban. Az egyik arról szól, hogy a felszabadult Nagysurányban a külföldről bujtogatott tótok késekkel, botokkal felfegyverkezett tömege a magyar csendőrség ellen támadt és a községnek Csehszlovákiához való visszacsatolását követelte. A másik hivatalos jelentés arról számol be, hogy a Kárpátaljáról a visszacsatolás óta kerekén tízezer magyart és ruszint dobtak át a határon, szóval földöntutókká, hontalanokká tették őket, minden tekintet nélkül a magánjog, az egyéni szabadság, a nemzetközi jog, tehát minden európai és kulturértelemben vett jog tiszteletben tartása nélkül.

Lehetetlen túltenni magát a magyar közvéleménynek e két hivatalos közleményben lerögzített, megdöbbentő tényeken. Nemzetközi kötelesség végre pontosan körvonalazni az egyedül helyes magyar álláspontot a most még csak szótárnyosan felbukkant, — de ha szemel hunyunk felette esetleg krónikusan jelentkező hasonló aknamunkával szemben. Fel kell nyitnia a szemét minden magyarnak és megvilágítani, miről is van itt tulajdonképpen szó.

Az 1938-as esztendőben a világ hatalmai a nyelvi egységértartozandóságra építették fel Európa igazságos átrendezésének nagy feladatát.

Már a világháború után a wilsoni elvek is ugyanezt hirdették és mégis éppen azzal a Magyarországgal szemben alkalmazták a legocsmányabbul ezt az elvet, ahol az államalkotó magyarságba beékelve, de attól pontos néprajzi határral el nem különíthető egységben éltek a kisebb népcsoportok. S akkor nem azt tették, ami egyedül logikus lett volna, — ha már a népi elvet akarták keresztül vinni, — hogy lehetőség szerint követik a nyelvi határt, hanem az egységes magyar nyelvi tömböket dobták át a környező államokhoz. Most pedig, amikor végre a müncheni megállapodás szellemében megtették az első lépést a húsz év előtti balgaság és tudatos rosszindulat helyrehozatalára és az emberileg igazságosnak vélt határt megvonták, az igazságos döntésbe való megnyugvás helyett ismét állandó provokáció történik ellenünk.

Az bizonyos, hogy az ezeréves együttélés és a nyelvi keveredés kétségtelenül úgy hozza magával, hogy a viszonyosság alapján magyarok is maradnak a most meghúzott határon túl, viszont olyan arányban tótok is kerültek vissza az anyaországba. A magyar nemzet bölcs józansággal és önmérséklettel tudomásul vette ezt a döntést, pedig ellene tiltakozni történelmi jogon és a vérrrel megszentelt szerzett jog alapján elsősorban a magyarnak volna joga.

Ha most mégis türelmet tanúsít,

Nagy az izgalom Franciaországban

Szenegáli csapatokkal erősítik meg a szomáli földet Chamberlain római útja után tárgyalásra ül össze a négy nagyhatalom — Olasz csapatmozdulatokat figyeltek meg Abessziniában

Németország támogatja az olasz területi követeléseket

Páris, december 28. Francia hivatalos körökben tegnap este élénk sajnálkozással állapították meg, hogy a sajtóban a francia-olasz ellentétekről kapcsolatban ellenőrizhetetlen és alaptalan hírek keltek szárnyra.

Francia részről teljesen alaptalannak minősítik azt a sajtójelentést, amely szerint Daladier északafrikai látogatásának demonstráció jellege lesz és a miniszterelnököt 28 hadihajó kíséri el.

A Quai d'Orsay az illetékes francia katonai hatóságok véleményének kikérése után nyilatkozatot tett közzé, amelyben kijelenti, hogy tudomása szerint az utóbbi időben a francia Szomáliföld határvidékén semmilyen olasz csapatösszevonás nem zajlott le.

Másfelől francia részről hangoztat-

ják, hogy a francia Szomáliföld és az olasz gyarmattá vált Etiópia határvonalának megállapítása körül felmerült nehézségek nem újkeletűek, hanem már mintegy 15 hónapra nyúlnak vissza.

Az olasz hatóságok az egyik vitás körzetben katonai őrállásokat létesítettek.

A francia kormány elhatározta, hogy a maga részéről földrajzi szakértőket küld Dzsibutiba,

azzal a feladattal, hogy helyszíni szemle és a térképek áttanulmányozása után állapítsák meg a két tartomány pontos határvonalát.

A Matin jelentése szerint a francia hajóraj D'Iberville nevű kisebb egysége utasítást kapott arra, hogy Beiruth kikötőjéből Dzsibutiba menjen.

jesen egyenlő jogokat követel magának.

— Római francia körökben — írja a lap — úgy tudják, hogy gróf Ciano a közeljövőben kihallgatáson fogadja Francois-Poncet francia nagykövetet, aki azután Párisba utazik, hogy a francia kormányval megbeszélést folytasson.

Francia diplomáciai körökben határozottan cáfolják azt a hírt, hogy Daladier és Bonnet meghívta Chamberlain angol miniszterelnököt és Halifax külügyminisztert, hogy római útjuk előtt Párisban tanácskozzanak. Bonnet külügyminiszter még tegnap este is megbeszélést folytatott az angol nagykövettel, aki előtt vázolta a francia-olasz viszonyt, illetőleg a francia álláspontot. E megbeszélés során szóba került a két kormány képviselői közti közvetlen eszmecsere az angol miniszterek római útja előtt.

Chamberlain római látogatása után döntő tanácskozások lesznek

A francia sajtó ma reggel is elsősorban az olasz követelések ügye foglalkoztatja.

A lapok általában úgy vélik, hogy Olaszország magatartása megnehezíti az ellentétek elsimítását.

— Kétségtelen, — írja a Liberté — hogy a francia-olasz tárgyalásokat, — amelyekre előbb-utóbb sor kerül — lényegesen megnehezíti Olaszország november 30.-a óta tanúsított magatartása.

A Jour nézete szerint a jelenlegi nemzetközi légkör nem nagyon alkalmas arra, hogy francia-olasz megegyezést hozzanak létre.

Az Excelsior ismételten hangoztatja, hogy Franciaország egyetlen hívelyk területet sem engedhet át gyarmathirodalma-ból Olaszországnak.

A Matin római jelentése szerint olasz körökben remélik, hogy Chamberlain római látogatása francia-olasz értekezlet összehívását fogja eredményezni.

Ha Páris és Róma között sikerül megegyezést létesíteni, úgy Anglia és Németország bevonásával négyhatalmi tanácskozásokra kerülhetne sor. Másfelől fasiszta körökben hangoztatják, hogy Olaszország a Földközi-tengeren Franciaországgal tel-

akkor azután nyomatékosan elvárhatja, hogy a provokációk haladéktalanul szűnjenek meg. Mert a magyar lovagiasság, türelem és testvéri együttérzés mégsem terjedhet addig, hogy amíg a tulsó oldalról éppen ilyen provokációval egyidőben tízezer magyart és véltünk érző testvért löttek ki otthonaikból, mi azt ölhetett kezekkel nézzük. Elvégre az ezeréves hazában testvéreként befogadott, vagy a négyszáz éves szabadságharc alatt ránk oktrolált népi szörványok, tartozzanak azok amely nemzethez is — a

vendégjog alapján, de semmilyen más jogon sem — helyezkedniük arra az álláspontra, hogy mostmár ők diktálnak itt akár területi, akár más különállási követeléseket. Nekünk még ezen az úgynevezett nyelvi határ alapján is rengeteg jogos követelésünk van.

A magyar élettér elhatárolása még mindig késik. Ne provokáljanak tehát egy veszedelmes versenyt a kárpátaljai tízezer kiutasítottal szemben tanúsított eljárás megtorlására. Mi Trianon után sem éltünk

ezzel a nemtelen fegyverrel, amikor pedig félmillió magyart üldöztek ki az elszakított vidékekről. De azt a magyar államhatalomnak tudomásul kell vennie a provokációkkal, hogy aki nem óhajt beilleszkedni a magyar közösségbe, annak szabad az út, távozzon ebből a közösségből, amellyel együttélni nem tud, vagy nem akar. Idegen náció számára nem kényszer Magyarországon élni. Ez legyen az önértékes, lovagias, de éppenezért megdöbbentetlen magyar álláspont.

(dr. — y)

közi tengerre irányuló olasz követeléseket.

Szenegáli lövészeket szállítanak a francia szomáli földre

Páris, december 28. A Havasbroda marseillesi jelentése szerint a város kikötőjében szenegáli lövészek szálltak hajóra, akiket a francia Szomáli földre szállítanak az ottani helyőrség megerősítésére. A Paris Soir értesítése szerint

két francia hadihajó ezer emberrel útban van Dzsibuti felé.

A Paris Soir dzsibuti tudósítója szerint a francia Szomáli-föld egész területén nyugodt a helyzet. Dzsibutiban a kormányzó fogadta a ben-szültek küldöttségét és biztosította őket arról, hogy Franciaország oltalmára mindenkor számíthatnak, igaz ugyan — írja a tudósítás, — hogy

Etiópiában olasz csapatmozdulatok vannak folyamatban, de a francia Szomáli-föld közvetlen közelében nem vontak össze olasz haderőket.

Páris és London állandó érintkezést tart fenn

London, december 28. A Press Association diplomáciai tudósítójának jelentése szerint London és Páris között állandó érintkezést tartanak fenn, miután a mostani helyzet megkívánja a vélemények és ér-

tesülések gyakori kicserélését. Annak a feltevésnek azonban, hogy Chamberlain és Halifax Rómába utazásukkor majd visszatérésük alkalmával Párisba is ellátogatnak, semmi alapjuk sincs.

Párisi aggályok Chamberlain római utjával kapcsolatban

London, december 28. Itteni politikai körökben Chamberlain római útjával kapcsolatban többek között a következőket jelentették ki:

Párisban úgy látszik attól tartanak, hogy Chamberlain tulságosan beleélté magát a közvetítő szerepébe Olaszország és Franciaország között. Francia részről ezért kétség-telenül szeretnék Chamberlainnel legalább abban megállapodni, hogy

Páris megkérdezése nélkül ne váljon közvetítő. Ez az óhaj azonban Londoni felfogás szerint tulságosan messzemenő.

Chamberlain szabadkézzel és tetszés szerint útránnyal kíván Rómába utazni.

Valószínű, hogy ez elhatározása mellett minden körülmények között kitart, bármennyire is tiltakoznak ellene francia körökben.

Hitler január közepén tér vissza Berlinbe

London, december 28. A Times jelentései Berlinből, hogy Hitler vezér és kancellár csak január közepén tér vissza Obersalzbergből Berlinbe. Ez időpontig tehát nem várnak lépéseket a német-amerikai elmentések ügyében. Berlini diplomáciai körökben sejtetik, hogy Németország nem fogja kiélezni a helyzetet Amerikával szemben, viszont

az amerikai zsidó polgárok németországi vagyonára vonatkozó amerikai tiltakozó jegyzéket a német kormány nem veszi figyelembe.

Ehhez a jelentéshez londoni politikai körökben azt az aggodalmat fűzik, ebben az esetben nehéz lesz a német-amerikai kapcsolatok zavartalanosságát biztosítani.

Elfogadta az új költségvetést a francia szenátus

Páris, december 28. A szenátus szerdán délelőtt megkezdte az 1939. évi költségvetés tárgyalását. Az államháztartás első olvasásában való letárgyalására a szenátus december 30-ig bezárólag adott határidőt. Elméltetleg tehát már csak szombat és szilveszter éjjel áll rendelkezésre hogy a ház mindkét kamarája a költségvetést végleg letárgyalja. Miután azonban valószínűnek lát-

szik, hogy a költségvetésben számos változtatást hajtanak végre és ezzel kapcsolatosan élénk vita van kialátás, a szenátus és a kamara között, azzal kell számolni, hogy a törvény által előírt határidőt az idén sem tudják betartani.

Páris, december 28. A szenátus szerdán délutáni ülésén az általános vita befejezése után elfogadta a költségvetést.

Újjászervezik a svájci hadsereget

Bern, december 28. A svájci szövetségi tanács bizottságát küldött ki, amely a hadsereg vezetésének újjászervezését készíti elő. A svájci hadseregben nincs főparancsnoki állás rendszeresítve, hanem a három hadtestparancsnokság közvetlenül a szövetségi hadügyminisztérium alá tartozik. Katonai körök most azért követelik a hadsereg főparancsnoki állás létesítését, mert csak ilyen módon lehet elérni, hogy a hadsereg vezetése egységesen és szakszerűen történjék. A jelenlegi helyzetben senki sem felelős a hadsereg haroképességéért és háborúban való alkalmazhatóságáért. A kinevezendő hadseregparancsnok háború esetén külön intézkedés nélkül megkapná a hadsereg legfőbb irányításának a jogát. Katonai kö-

rök szerint ezzel el lehetne érni, hogy a háború esetére kiszemelt fővezér már békében a maga elgondolásainak megfelelően készíthetné elő a hadsereget.

A szövetségi tanács azonban mégsem hajlandó hadsereg főparancsnoki állást létesíteni, ehelyett azt tervezik, hogy a jövőben a szövetségi hadügyminisztériumnak közvetlen alárendeltjei nem a hadtestparancsnokságok lesznek, hanem a vezérkar főnöke, a katonai iskolák parancsnokai, az országos légvédelmi parancsnok s a katonai igazgatás vezetője. A szövetségi tanács véleménye szerint az újjászervezésnek ez a módja a hadügyminiszter munkáját megkönnyíti és szakszerűbbé teszi.

Roosevelt 10.000 repülőgépet építését fogja kérni a kongresszustól

Washington, december 28. Noha Roosevelt elnök a sajtó képviselőinek kijelentette, hogy még nem döntött arról, hány repülőgépet ajánlását fogja kérni az országgyűléstől a hadsereg és a haditengerészet számára, egyes hírek szerint ezek száma tízezer körül lesz.

Roosevelt elnök kijelentette, hogy évente húsz ezer repülőgépet fognak ki-kepezni. Ezeket az iskolák és az egyetemek ifjúságából toborozzák. Az elnök véleménye szerint az 1940. évi költségvetésben kilencmillió

dollárt fognak felvenni a húsz ezer repülőgépet elkészítésére. A legkiválóbb repülőgépek továbbképző tanfolyamot végezhetnek és beléphetnek a hadsereg és a haditengerészet tartalékos szolgálatába.

Mint a Fehér Ház titkársága közli, Roosevelt január 4-én szokásos újsztendei üzenetét személyesen fogja a parlament két házában felolvasni. Ezúttal a „Nemzetek helyzete” lesz üzenetének címe. A külpolitikáról és a véderőről szóló rész tervezete már elkészült.

Barcelonánál várható a döntő ütközet

Egy olasz alezredes szerencsés menekülése az égő repülőgépről

Bilbao, dec. 28. A katalán harc-teről érkező jelentések szerint a nemzeti csapatok kedden megszállták a Tremp-től délkeletre 30 kilométerre fekvő Santa-Maria de Balaguer. A polgári lakosság mindenütt viharos lelkesedéssel fogadta a bevonuló nemzeti csapatokat. Ezenkívül a nemzetiek egész sor fontos hegyi állást hódítottak meg.

Leridától délkeletre a Segre és Ebro folyók között a nemzetiek elfoglalták Solerát és körülzárták Albagesi. A keddi esti órákban a győztesen előrenyomuló csapatok a Lerida-tárragoniai országúton meneteltek.

Kedden délután a nemzetiek mintegy 2000 foglyot ejtettek. Az általános támadás megindítása óta összesen mintegy 7600 köztársasági fogoly került a nemzetiek kezére. (MTI.)

Barcelona, december 28. A köztársasági hadijelentés elismeri, hogy a nemzeti csapatok a Tremp szakaszon, valamint a Segre és Ebro közötti ívben előnyomultak. Az ellenséges előnyomulást mind a két szakaszon támogatta a légi haderő. Solerát és Aspat át kellett adni az ellenségnek. (MTI.)

Barcelona, december 28. Ma reggel érkezett jelentés szerint az északi hadszíntéren Tremp mellett nagy erővel folytatják Franco tábornok hadai az offenzívát, amely a barcelonai csapatok számára kedvezőtlenül alakul. Ez a téli harc rendkívül heves, a katonaság halálain szenvedéseken megy keresztül, mert sokszor csaknem kétezer méter magas hegyeken, gyilkos hidegben, hóvihárban harcol. Mind a két részen igen nagyok a veszteségek a sűrű szuronyharokban. Ötnapos elkeseredett küzdelem után Franco tábornok csapatai a Montzech északi magaslatain megjavíthaták hadállásukat, ami mindenképpen arra vezethető vissza, hogy feláldozták a gyalogságot és nagy tankosztagokat vetettek hareba. A Segre alsó szakaszán a nemzetek hadak változatlan heveséggel támadtak és ugyanilyen kétségbeesett küzdelem fejlődött ki Solera szakaszán is.

A rohamokat órák hosszat tartó tűzér-ségi előkészítés és kézilgránát-támadás, továbbá a repülőgépek bombázása előzi meg. Franco tábornok repülőrajai ma reggel bombázás alá vették a köztársasági milícia hátsó vonalait, a veszteségek azonban esekélyek voltak, mert a köztársasági hadvezetőség ezeket az állásokat már előbb kiürítette.

Róma, december 28. A Corriere della Sera spanyolországi haditudósítója meg-erősít azokat a híreket, hogy a leg-utóbbi nemzeti offenzíva jelentős olasz egységek részvételével ment végbe. Az olasz bombavető osztagok számtalan támadást intéztek a köztársaságiak állásai ellen s az olasz önkéntes hadosztály a támadó nemzeti hadsereg jobbszárnyát alkotta. Ez az olasz jobbszárny foglalta el Casteldans közseget és a Sed folyó co-gullit hídfőjét.

Az olasz haditudósító ezután hosszabb jelentést közöl egy légharc lefolyásáról,

amelyben 35 köztársasági és 24 olasz repülőgépet vett részt. Az olasz repülőrajparancsnoka Tessari alezredes volt. Az olaszok nyolc köztársasági gépet lőttek le. Tessari alezredes gépét az ütközet során lelőtték s a gép égő tüzcsóvaként zu-hant le a nemzetiek vonala mögött. Tessari alezredes esodátatos véletlen folytán sértetlenül mászott elő az égő gép roncsai közül.

Katalán harc-ter, december 28. A Német Távirati Iroda haditudósítója a következő részleteket jelenti a Franco-offenzíváról: A Tremp szakaszon az Urgel-hadtest Munoz tábornok vezetésével indította meg a támadást. Csapatok a Montsech-hegységtől elindulva, a francia határ közelében fekvő puigcerdai országúton, Lerida irányában nyomulnak elő-re. Leridától délkeletre a navarrai dandárok támadnak Sanchez Baulista és Camillio tábornokok irányítása alatt. A főparancsnokság Solchaga tábornok kezében van. Az eddigi tapasztalatok szerint a nemzetiek tárragoniai előnyomulása kevés ellenállásba ütközik, miután a köztársaságiak nem tartják fontosnak a város megtartását. Ezzel szemben a köztársaságiak minden erejüket arra összpontosítják, hogy feltartsák a nemzetiek előrenyomulását Barcelona irányában. A köztársasági hadvezetőség napon-kint két új dandárt dob a harc vonalba, hogy feltartsa a nemzetiek előretörését, de eddig a nemzetiek pontosan elérték a hadvezetőség által kitért vá-lamennyi célt.

Bilbao, december 28. A katalonai offenzíva négy első napján a nemzeti csapatok 30 km. mélységben hatoltak be a köztársaságiak vonalait mögé. A nemzetiek előnyomulása változatlanul tart.

Burgos, december 28. Havas: A katalán fronton folytatódik a nemzetiek előnyomulása. Az északi szakaszon elfoglalták a Sierra Masia hegységet, valamint több falut. A déli szakaszon majdnem teljesen körülzárták Grandellát.

VIGSZINHAZ

Budapesttel egyidőben!

A legremekőbb MAGYAR vígjáték:

Nincsenek véletlenek

Főszereplők:

Turay Ida,
Szilassy László,
Juhász József,
Szombathelyi Blanka.

Bemutató ma!

A Kormányzó kihallgatáson fogadta Imrédy Béla miniszterelnököt

Budapest, december 28. Imrédy Béla miniszterelnök ma déli félegy óraker kihallgatáson jelent meg Horthy Miklós kormányzó előtt, akinek jelentést tett az időszerű kormányzati kérdésekről.

Mára elkészült Imrédy miniszterelnök ónodi választási körútjának részletes programja. A miniszterelnök holnap, pénteken reggel hét óraker utazik el a Keleti pályaudvarról. Kíséretében lesz több miniszter, továbbá Vay László miniszterelnökségi államtitkár.

Elkíséri a miniszterelnököt a felesége is. Miskolcon Lichtenstein László és Borbély-Maczky Emil főispánok fogadják a miniszterelnököt, továbbá harmincöt NEP-képviselő, akik már csütörtökön előre utaznak Miskolcra és résztvesznek Lichtenstein László főispáni beiktatásán.

Imrédy miniszterelnök pénteken

délelőtt autón járja be az ónodi választókerületet, amelynek képviselőjelöltséget elvállalta. Hat községben készül a miniszterelnök programbeszédet mondani, de a kerületből érkező hírek szerint az utakat nagy hó borítja és így az útvizonyoktól is függ, miképpen alakul a községek meglátogatásának programja.

A délelőtti programbeszédet követi pénteken délután négy óraker az ónodi nagygyűlés, amelyen Imrédy miniszterelnök részletesen nyilatkozik a kormány legközelebbi terveiről, külső és belső politikájáról, a törvényhozás munkarendjéről, valamint a földbirtokpolitikai törvényjavaslat alapelveiről és legfontosabb rendelkezéseiről is.

A miniszterelnök és kísérete pénteken este hét óraker utazik vissza Miskolcra Budapestre.

A cseh rabságból szabaduló magyarok segélyezésére gyűjtést indít a Debreczeni Ujság

Papp Lajos kezdeményezésére, aki ötven pengőt ajánlott meg az akcióra

Három hónapja annak, hogy a Felvidék magyar területei kéressel fordultak a magyar társadalomhoz, melyben magyar nemzeti színű zászlókat kértek, hogy azzal feldíszíthessék a váravárt napokban házaikat. Ez a kérés talán még el sem jutott hozzánk, amikor Debreczenben Papp Lajos illatszertáros kezdeményezésére a Debreczeni Ujság—Hajdúföld már megkezdte a zászlók gyűjtését Papp Lajos első tíz zászlójával, amelyhez többszáz kisebb-nagyobb nemzetiszínű lobogót küldtek a debreceni hazafias egyesületek, intézmények és magánosok. Ezek a zászlók a felszabadulás szent pillanatában ott lobogtak a felvidéki épületeken.

Most, már csak pár nap választ el bennünket attól, hogy a hős magyar férfiak hazaérkeznek ismét, akik a cseh rabságban kegyetlen kínzások között, éhezve és ruhátlanul szenvedtek illaván, ismét felhívással fordulunk a debreceni hazafiasan érző nemes szívű közönséghez. A fővárosban az elmúlt héten már nagyarányú gyűjtés indult a rabságból hazatérők felsegélyezésére. A gyűjtés igen szép eredménnyel zárult, mert a karácsonyi ünnepekre nagymennyiségű élelmiszert és szeretetsomagot juttattak el az illavai rabokhoz. Ebben az akcióban Debreczenben csak igen kevesen vettek részt. Most ismét Papp Lajos illatszertáros kezdemé-

nyezésére adakozásra hívjuk fel a közönség figyelmét.

Papp Lajos szerdán este felhívást juttatott el a Debreczeni Ujság—Hajdúföld szerkesztőségéhez, amelyben többek között ezeket írja:

„Hazafiságunk és áldozatkészségünk megmutatására most egy kiváló alkalom nyílik. Újév alkalmával a kereskedő társadalom apróbb ajándékokkal, naptárral szokott kedveskedni vásárló közönségének. Most felkérem Kollégáimat, hogy ennek az ajándéknak a megváltását az illavai rabok segélyezésére ajánlják meg. Egész biztosra veszem, hogy a vásárló közönségünk szívesen lemond most ezekről a figyelmes ajándékokról. Ezért felkérem ismétlen Kollégáimat, — írja Papp Lajos illatszertáros — hogy erre a célra szánt összeget szíveskedjenek a Debreczeni Ujság szerkesztőségéhez (Piac-utca 56.) nyugta ellenében eljuttatni. Részemről e nemes akciót 50 pengővel megnyitom, s hiszem és tudom, hogy Debreczen és vidékének magyar kereskedői szép számmal sietnek ehhez hozzájárulni.”

Ennek a nemes áldozatkészségről tanuskodó kezdeményezésnek örömmel tettünk eleget, azzal a megtoldással, hogy a kereskedőkhöz intézett felhívást a nagyközönség is tegye magáévá és bármilyen csekély adományával, — akár újívi üdvözlétek megváltása címén is —

NAGY SZILVESZTER

az Arany Bikában

Asztalrendelés: éttermi főpincérnél vagy tel. 27-99.

Járuljon hozzá az új akcióhoz, és tegye lehetővé, hogy a hazafiai kötelességük teljesítéséért cseh rab-

ságot szenvedő magyar véreink ki szabadulásukkor meleg ruhát és megfelelő élelmet nyerhessenek.

A magyar kormány diplomáciai utra tereli a nagysurányi incidenst

Budapest, december 28. A budapesti csehországi ügyvivő ma délelőtt felkereste a külügyminiszter állandó helyettesét és több fontos üggyel kapcsolatosan felemlítette az ismeretes nagysurányi esetet. A külügyminiszter állandó helyettese utalt az ügyben tegnap kiadott közleményre, amelyben máris megnyilvánult, hogy mennyire sajnálatosnak tartják az illetékes magyar körök az esetet. A miniszter helyettese ama biztos reményének adott

kifejezést, hogy ez nem fog megismétlődni, amennyiben a határmenti lakosságot kívülről nem izgatják. Illetékes helyen a fentiekhez hozzáfűzik, hogy

a magyar kormány diplomáciai úton magyarázatot kért a prágai kormánytól azért a veszedelmes izgatásért, melyet magasállású szlovák politikusok irásban és rádió igénybevételével magyar területen megindítottak.

Kinevezések az Országos Társadalom Biztosító Intézetnél

Budapest, december 28. A belügyminiszter 1938. évi december 28-án kelt rendeletével az Országos Társadalombiztosító Intézetnél a fogalmazási, műszaki és biztosítás matematikai tisztviselők egyesített létszámában dr. Sztrokay Gábor biztosítási gyakornokot, dr. Rappensberger Tivadar díjnokot ideiglenes minőségű fogalmazó gyakornokká, az alsófokú biztosítási tisztviselők létszámában Gejli József irodatisztet az állami rendszerű X. fizetési

osztályba biztosítási II. oszt. tiszté, Répási Imre díjnokot az állami rendszerű XI. fizetési osztályba biztosítási s.-tiszté, Kezdődi Endre kezelőt, Várszeghy János, Dolnay Jenő, Kállay Ilona, Bánsághy Olivér díjnokokat az állami rendszerű XI. fizetési osztályba ideiglenes minőségű biztosítási s.-tisztékké, Némethy Géza, Solyom Mihály, dr. Szemeredy Kamilló díjnokokat ideiglenes minőségű alsófokú biztosítási gyakornokokká nevezte ki.

Kína nem fogadja el Japán békeajánlatát

Sanghaj, december 28. Csang-Kaj-Sek tábornok sajtónyilatkozatában Conoye japán miniszterelnök december 22-i beszédével foglalkozott. Eszerint most már egy kínai sem gondolhat békére, vagy béketárgyalásra. A japánok esztelen számítása szerint Japán uralkodni akar Kínán hogy egyeduralomra tegyen szert Ázsiában, majd az egész világon. Japán új rendet akar létesíteni Ázsiában, hogy szétzúzza a nemzetközi rendet és szolgájjá tegye

Kínát. A kínai mandzsu blokk ugyanerre a célra törekszik, a japán-kínai gazdasági együttműködés arra vezetne, hogy Japán igazgatná pénzrendszerünket és vámrendszerünket, Kína nem csatlakozhat a bolsevista ellenes egyezményhez.

Tokió, december 28. 78 ezer budhista templom felajánlotta a hadügyminiszteriumnak bronz-kegyszereit, gyertyatartókat, vázákat és füstölőket stb. hogy azokból fegyvereket gyártsanak. (MTI)

Hungária filmszínház

1. Bestiák birodalma

egy expedíció csodálatos utjai ezer veszélyen át.

Végig magyarul beszél: PLUHAR I.

Szines klegészítő képek!

Ma először a 2 izgalmas, kalandos film:

2. Préri meghódítása

(A becsület diadala)

izgalmas cowboy történet.

Előadások: délután 5, 7, 9 óraker!

TÁVIRATOK

A BELGA KIRÁLY ÉS ANYJA
DÉLFRANCIAORSZÁGBAN

Páris, december 28. III. Lipót belga király és Erzsébet anyakirályné szerdán délben rangrejtve a délfranciaországi Beaulieu sur Merbe érkezett. A Temps értesülése szerint a belga király és édesanyja mintegy 2 hetet töltenek el Délfranciaországban.

VITÉZ BOBORY GYÖRGY
HÁZASSÁGA

Eger, december 28. Vitéz dr. Bobory György, a képviselőház alelnöke, volt belügyi államtitkár, a tiszaffüredi kerület országgyűlési képviselője, most tartotta esküvőjét poroszlói Graefl Helénnel, néhai poroszlói Graefl Andor földbirtokos leányával. Az esküvőt a kétútközi Kraefl-kastélyban tartották. A polgári esketést dr. Ficzere Jenő tiszaffüredi főszolgabíró, az egyházi szertartást Lázár Jenő tiszaffüredi plébános végezte. Tanúk voltak: bori Borhy György m. kir. titkos tanácsos és okolicsnói Okolicsányi Imre, Heves vármegye alispánja.

MEGSZÜNT A HÓVIHAR
OLÁHORSZÁGBAN

Bukarest, december 28. Az Oláhországban dúlő hóvihar, amely teljesen elvágtatta az országot a külföldtől, alábbhagyott, úgy hogy megkezdhetők a közlekedés helyreállításának munkálatait. (MTI)

A MAGYARORSZÁGI
NÉMETSÉG VEZETŐI
IMRÉDY MINISZTERELNÖKNEL

Budapest, december 28. (MTI) Vitéz Imrédy Béla miniszterelnök szerdán fogadta Pintér László és Riesz Ádám országgyűlési képviselőket s a magyarországi német népművelődési egyesület több más vezető tagját és velük a magyarországi németiség kérdésével összefüggő kérdéseket tárgyalta. A miniszterelnök ugyanabban az ügyben fogadta a délután folyamán dr. Basch Ferencet is.

LENGYEL-ŐSEH AFFÉR

Prága, december 28. Lengyel TI: A prágai lengyel követ jegyzéket intézett a cseh külügyminiszterhez, amelyben szigorú vizsgálatot és ítéletet kér azokra, akik a Morva-osztravai lengyel konzulátus jelvényeit leemelték. A jegyzék következtében a Morva-osztravai rendőrfőnök sajnálkozását fejezte ki. A lengyel konzulátuson a vizsgálat folyik.

JANUÁR 15.-ÉN LESZ
LAJOS PÁRMAI HERCEG
ESKÜVŐJE

Róma, december 28. Stefani. Most már bizonyosra vehető, hogy Mária savojai hercegnő és Lajos páрмаi herceg esküvője január 15.-én lesz, a hely színe quirinai Szent Pál kápolnában.

TIZENKÉT MAGYART
SÜLYOSAN ELÍTÉLTÉK
ERDELYBEN

Bukarest, december 28. A kolozsvári katonai törvényszék „irredenta propaganda” miatt kétévi börtönbüntetésre ítélte Scheffler magyar katolikus papot, a „Magyar Lapok” és a „Néplap” szerkesztőjét. További tizenkét magyar embert „a román állam megsértése miatt” 2-12 havi börtönrre ítélte. Dr. Krenner Miklós magyar újságíró román hatósági személyek megsértése címén vád alá helyezték.

A zsidótörvény kijátszása
miatt több zsidót
megbüntettek

Budapest, december 28. Az V. kerületi rendőrkapitányság mint rendőri büntetőbírósa ma reggeltől délutánig több olyan kihágást tárgyalt, amely a társadalmi egyensúly biztosításáról szóló törvénnyel kapcsolatos hibás bejelentések miatt keletkezett. Több kisebb jelentőségű kihágási ügy letárgyalása után a Rudolf-tér 5. számú házban lévő Schulhof és Társa cég igazgatója, Gonda Hugó állt mint terhelt a rendőrbíró elé. Az értelmiségi miniszteri biztos megállapította, hogy Gonda egyik alkalmazottját, Horner Istvánt úgy szerepeltette a bejelentési íven, mintha májusban elbocsátotta volna, holott ez nem történt meg. Az igazgatót ezért egyhavi elzárásra és 2000 pengő pénzbüntetésre ítélték. Az igazgató is,

a miniszteri biztos kiküldöttje, Papp László is fellebbezett.

Következett a Falk Miksa-utca 30. számú házban lévő Grand Pensio tulajdonosának, Dombay Ernőnek kihágási ügye. Titkárát, Klein Endrét frontarcosnak jelentette be, pedig Klein 1911-ben született. Dombayt 500 pengő pénzbüntetésre ítélték és az a pénzbüntetés behajthatatlanság esetén 20 napi elzárásra változtatható át. Elítélték Klein Endre titkárát is 300 pengő pénzbüntetésre, mert külföldön szerzett doktori címét jogtalanul használta és mert az igazgató megbízásából ő töltötte ki úgy a bejelentési ívet, mintha frontarcos lenne. Dombay, Klein és a miniszteri biztos megbíztója fellebbezett.

Philips,
Orion,
Standard stb.

Rádió

RÉSZLETRE, CSEREÁRON, LEGOLCSÓBBAN,
MAYER EMIL okl. gépészmérnök Burgondia-u. 15. Telefon 15-79.

Maginot-vonal épül Páris alatt
a földalatti vasuti hálózat
kiszélesítésével

Páris, december 28. A nemzetgazdasági minisztérium mérnökökből álló szakbizottsága érdekes tervet dolgozott ki Páris új földalatti úthálózatáról, amely, ha megvalósul, nem csupán a mostani földalatti vasúthálózatot emeli kétszeresére, hanem valóságos Maginot-vonalat képez majd a francia főváros alatt. A terv szerint hat új hatalmas alagút vezetne Páris alatt 30-60 méter mélységben s közülük a két földalatti főútvonal a Rond Pont de la Défense-t a város nyugati szélén összekötné a keleti oldalon lévő Joinville külvárossal, illetve az északi Le Bourget repülőtérrel a déli Ports Orleansnál lévő országúttal.

Az új alagutakban természetesen földalatti vasútvonalat is építenének, mintegy 2000 villamoskocsi közlekedési lehetőségének biztosítására, de ezenkívül hatalmas raktárhelyiségeket is rendeznének be, ahol nagymennyiségű hadianyagot és élelmiszert lehetne elraktározni a város védelmére. Ezek a földalatti utak háborús veszély esetén biztosítanak a lakosság gyors menekülését is a városból, légitámadás esetén pedig nagy tömegek számára nyújtának gáz- és bombabiztos óvóhelyet.

A terv kivitele körülbelül 15 milliárd frankba kerülne és nagy szerepüknek nyújtana foglalkozást éveken át.

Letartóztatták a zuglói
trafikrablót

Budapest, december 28. Szerdán délelőtt befejeződött a főkapitányságon a zuglói autós revolveres trafikrablás elfogott tettesének ügyében lefolytatott nyomozás. — Mint a kihallgatások során kiderült, Orbán József 24 éves autószerelő, három fiatalkorú társával együtt követte el a trafikrablást, s előzőleg Orbán az egyik fiatalkorú segítségével lopta el azt az autót, amellyel elindultak pénzszerző körútjukra.

Orbán és barátai egy ferencvárosi kiskocsmában tervezték ki a rablási kalandot és mint a rendőrségen bevallották, még számos hasonló tervet forgattak fejükből. A trafikrablást megelőzően az autószerelő és az egyik fiatalkorú barátja még néhány más autólopást követett el, mint mondták, csupán azért, hogy begyakorolják magukat az eljövendő nagyobb vállalkozásokra. Az autót forgalmas utcákon lopták el. Az első gépkocsival csak kocsikáztak a környé-

ken, míg az utolsó csepp benzin ki nem fogyott a tartályból, a másik két esetben már leszerelték az autót és az alkatrészeket orgazdánál értékesítették.

Ezen a sikeren felbuzdulva határozották el a trafikrablást.

Minden eshetőségre készen beszerettek egy revolvert, ezenkívül az egyik fiatalkorúnak volt egy riasztópisztolya, amely hasonlított egy valódi revolverhez. Azt tervezték, hogy a trafikrablás után a karácsonyi ünnepek alatt még néhány üzletet kifosztanak. Beosztották egymás közt a szerepeket. Kettőnek az lett volna a feladata, hogy örködjen, míg a banda másik két tagja végrehajtja a rablást. Néhány feljegyzést is találtak az autószerelőnél. Ezekből kiderült, hogy különböző környékei boltok, sőt egy pestkörnyéki bankfiók kirablását is tervezték.

Szerdán délben Orbán Józsefet és társait letartóztatták, s délután átszállították őket az ügyészség fogházába.

Tasnádi Nagy András
igazságügyminiszter avatja
fel a szoboszlói kulturházat

A hajdúszoboszlói római katolikus egyházközség díszes kulturházat építtetett, amelyet 29.-én avatnak fel ünnepélyes keretek között. Az ünnepségen megjelenik és feleztó-lal a város képviselője, Tasnádi Nagy András igazságügyminiszter is, aki Lossonczy István főispán és Rásó István alispán kíséretében érkezik a városba.

DE VALERA
AMERIKÁBA UTAZIK

London, december 28. Hivatalosan jelentik, hogy De Valera fr. miniszterelnök Rosevelt elnök meghívására az Egyesült Államokba utazik. Május 6.-án érkezik meg New Yorkba és másnap Washingtonba megy, ahol Rosevelt vendége lesz.

ÓRIÁSI ÉKSZERLOPÁS
EGY ANGOL HAJÓN

Antwerpenből jelentik: Az Elisabeth Ville nevű angol hajón több millió frank értékű gyémántot és aranyat loptak el. A hajó éppen útban volt Belga-Kongóból Antwerpenbe, mikor a betörést felfedezték. A hajó páncélszekrényében 18 millió frank értékű aranyat és nyers gyémántot őriztek s a páncélszekrényt ismeretlen tettesek feltörték. A hajó detektívjel rögön munkához láttak, de sem az ellopott értékeknek, sem a tetteseknek nem sikerült nyomára jünniük. Az antwerpen kikötői rendőrség nyomozó munkája szintén eredménytelen maradt.

EKSZERT IS CSALT KI
AZ AUTÓS ÜRIASSZONY

Részletesen beszámoltunk arról, hogy a karácsonyi ünnepek előtt egy jólöltözött úriasszony jelent meg Debrecenben saját maga vezette autójával. Itten az egyik szűcs-mestertől két értékes bundát csalt ki, majd autójával együtt eltűnt a városból. Nagy József szűcsmester feljelentésére a rendőrség széleskörű nyomozást indított. A debreceni rendőrség érintkezésbe lépett a szegedi kapitánysággal mert a nyomozás szálai Szeged felé vezetnek. A szegedi rendőrségnek sikerült elfogni az autós úriasszonyt, — aki beismerte, hogy Debrecenben két bundát csalt ki.

Kihallgatása során még azt is elmondta, hogy az egyik debreceni ékszerészől ékszereket csalt ki. A rendőrségen a nyomozás még folyik.

ÉRVENYTELENNE VÁLT
A FRANCIA-SZOVJET
EGYEZMÉNY

Páris, december 28. A legnagyobb francia vidéki lap, a radikálisok hivatalos közlönye, a Dépeche de Toulouse vezércikke arra a megállapításra jut, hogy a francia-szovjetorosz egyezmény teljesen elavult s ezért érvénytelené vált.

— Amióta Cseh-Szlovákia eltűnt az európai sakkjábról — írja a vezércikk —, nemesak azok a körülmények változtak meg, amelyek a szovjetpaktum megkötéséhez vezettek, hanem összeomlott az a jogi rendszer is, amelyen a szovjetpaktum létesült. Ezért érvénytelené vált talán már az egész paktum. Mindez nem jelenli, hogy Franciaország teljesen szakított Szovjetországgal, mert ez más kérdés, amely nem tartozik a jogi részhez, hanem kizárólag a még fennálló helyzetből adódó valóságoktól függ. A helyzet mindenestre más, mint 1936-ban volt, amikor a paktumot ratifikálták. Jelenlegi formájában azonban a szovjetpaktum egy letűnt időszak késői emléke. A régészlet nem határozhatja meg a jelen órák valóságát; a régészlet a könyvtárakba és a múzeumokba való.

Birtokpolitikánk és a gazdasági erők jobb kihasználása

Irta: Teleki Mihály gróf m. kir. földművelésügyi miniszter

A vezetésem alatt álló földművelésügyi minisztérium munkája oda irányul, hogy a mezőgazdaságban érvényesülő erők minél jobban kihasználtsanak. Nyugodt lelkiismerettel állíthatom, hogy ezen a téren, a törvényes kereteken belül a lehetőségeket, a rendelkezésünkre álló eszközöket jól kihasználtuk és felkészültünk a legközelebbi törvényerőre emelkedő javaslatok alapján az **ütem gyorsítására is.**

Szociális kövtelemények ményreható intézkedéseket követelnek. Mi ezeket ki fogjuk elégíteni, de nem tévesztjük szem elől azt sem, hogy a magyar földnek **többet kell teremnie**, mert enélkül elvész a szociális haladásnak és a nemzetvédelem fokozásának anyagi alapja. A föld felosztása és a szociális igényeket kielégítő újabb megterhelések, amelyeket a földbirtokos társadalomnak kell viselnie, hiábavaló áldozatok lennének, ha a gazdasági erőket, az emberi munkát, a földet és a termelésből megtakarított tökéket ugyanakkor nagyobb mértékben, racionálisabban ki nem használnánk.

Az újabb földbirtokpolitikai intézkedések a földhözjutást jelentékeny mértékben elősegítették. 1936 július 1-től 1938 november 30-ig, 29 hónap alatt összesen 40.866 kat. holdat szereztünk meg földbirtokpolitikai célokra és ennek 86,2 százaléka tulajdoni juttatás, vagy kishaszonbérlet címén már a juttatottaknak birtokában is van. Ezenfelül a haszonbérleti szerződések felülvizsgálatával újabb 25.890 kat. holdat juttattunk kishaszonbérletnek. — **Összesen tehát: 66.256 kat. hold juttatása tekintetében történt intézkedés és ennek során több, mint 13.000 földműves család részesült földtulajdonban, vagy kishaszonbérletben.**

Általában azt panaszzák, hogy az állam akció teljesen megakasztotta a magánparcellázást. Ez azonban téves állítás, mert a magáningatlaneldarabolások száma és területe is állandóan emelkedik. Az 1936/37. költségvetési évben 16.086 kat. holdat, 1937/38. évben pedig 27.836 kat. holdat daraboltak fel magánosok, míg a rendelkezésre álló adatok szerint, a most folyó költségvetési évben, ez a szám ismét jelentősen emelkedni fog. **A földbirtokpolitikai intézkedések tehát az ingatlaneldaraboló földfor-**

Schiffer József

ÜVEGCSISZOLO
és **TUKÖRGYARTÓ MESTER**
SZÉCHÉNYI-UTCA 42
TELEFON

galmat nem csökkentették az országban, sőt ez a forgalom egyidejűleg emelkedik.

A juttatások eddigi keretében is gondoskodás történt arról, hogy azok, akik **töke hiánya miatt gazdálkodni nem tudnának, kishaszonbérletekben részesüljenek.**

A kormány földbirtok politikai programja ezt az elvet még nagyobb mértékben kívánja szolgálni és módot ad arra, hogy már a most beköszönő évtől kezdve **évente mintegy 150.000 holdig terjedő területet használjunk fel kishaszonbérletek alakítására.** Erre a célra elsősorban a rosszul művelt, vagy parlagon heverő birtokokat minden korlátozás nélkül vesszük igénybe. Másodsorban az idegen állampolgárok kezén lévő földet használjuk fel és azokat, amelyeknek sorsa a társadalmi egyensúly helyreállítása érdekében hozott törvény rendelkezéseivel van kapcsolatban, továbbá a részvénytársaságok és bankok birtokait, valamint a kötött birtokokat. **Csak utolsó sorban nyúlunk hozzá az ősi birtokhoz és különös tekintettel tesszük a középirtokok fenntartására.**

A nemzeti termelés szempontjából a közép- és nagybirtokokra fon-

tos feladatok hárulnak. Ezeknek a birtokoknak a létjogosultsága abban a mértékben emelkedik, amilyen mértékben támaszai a magyar közgazdaságnak.

A közép- és nagybirtokon a gazdasági alkalmazottak jobb szociális helyzetét kell szorgalmaznunk. Különös figyelmet kell fordítanunk az egészségi és családvédelmi szempontból kifogástalan **cselédlakások** létesítésére.

Az agrárszociális programunk keretében a munkabér színvonalának, a munkások egészségügyi, családvédelmi és más szociális igényeinek kérdését állandóan figyelemmel kísérjük, de ezeknek a szempontoknak fokozottabb érvényrejtetésével **gondoskodni kívánunk arról is, hogy a birtokos teherbíróképessége emelkedjék.**

A kormány árpolitikája arra irányul, hogy a termelés jövedelmezősége biztosítható és a gazdákat megóvjuk a konjunktúrális árulázmásoktól.

A mezőgazdaságban dolgozók kereseti viszonyainak javítása végeredményben arra vezet, hogy az országban termelt elsődrendű közszükségleti cikkek fogyasztása emelkedik, a gazdasági vérkeringés fokozódik és a termelési költségek csökkennek. Ezen az úton haladunk, ezt a célt kívánjuk elérni és hisszük azt, hogy az új esztendőben örömdetes eredmények fogják bizonyítani programunk helyességét.

új reformok kimunkálójává.

— Arra törekszünk, — írja a továbbiak során Natkó Gyula dr. — hogy itt minden vonalon a színtiszta magyar nép, a magyar faj jusson élethez és szerephez. Kifejelem pedig a magyar önértékelés és függetlenségi gondolat érvényesüljön.

— Minden vagyon és jövedelem első sorban az államalkotó, vérségileg tiszta magyar faj vagyonra és jövedelmére legyen!

— Olyan fővezér és országos vezér legyen tehát, aki mindezeket hiszi, vallja és élni fogja! Komoly, lebiggadt építőmunkára van szükség és nem butaságot leplező hallgatásra, vagy butító ríkásolásokra. Nincs szükség vásári szótalmok forradalmat hangozató zagyvalékára, mert van annyi tudásunk és reális élet-szemléletünk, hogy az emberek belső tartalmatlanságát, kiáltó ürességét forradalmi jelszavak alatt ne engedjük tékevesztett orgiává és „nemzetmentő hősiességé” átjászani.

Natkó Gyula dr. debreceni Werbőczy-vezér cikke nagy visszhangot keltett nemcsak a bajtársak között, hanem az egész keresztény magyar társadalomban.

Csárszky József, a kassai egyházmegye adminisztrátora Szlovákiába költözik

Az eperjesi plébánia vezetését veszi át Csárszky püspök

Budapest, december 28. A Közgazdasági és Közlekedési Tudósító érdekes jelentést közöl a kassai püspöki szék betöltésére vonatkozólag. A lap szerint Csárszky József felszentelt püspök, kassai adminisztrátor lemondott, illetve elhatározta, hogy Szlovákiába költözik. Valószínűleg az eperjesi plébániát foglalta el és innen a kassai püspökségnek Szlovákiához tartozó plébániáit fogja kormányozni. A szentszék ennek következtében betölti a kassai katolikus püspöki széket, amellyel természetesen a felsőházi tagság is kapcsolatban van. A lap értesülése szerint három jelölt áll előtérben: Tost Barnabás prelátus, kassai plébános, a kelet-szlovákiai magyarság egyik kitűnő vezetőférfia, Luttor Ferenc prágai protonotárius, a vatikáni követség jogtanácsosa és Mészlányi Zoltán felszentelt püspök, aki évenként keresztül adminisztrálta a kassai püspökségnek Csonkamagyarországon lévő javait. Kassáról származó értesülések szerint viszont eperjesi plébános, az ottani hívek akarata ellenére, dr. Hések hit-tanárt nevezte ki Csárszky püspök, Skripeczky Béla káplánt pedig Kassára helyezte.

Hangulatos szilveszter az UJSÁGIRO CLUB-ban

Húsmérgezést kapott két ember a romlott sajtótól

Az ajándékozott sertéssajt okozta a húsmérgezést

Szerdán délelőtt a Bethlen-utca 37. szám alatt lévő Zerkovitz-féle textilgyárban különös mérgezési eset fordult elő. Az egyik munkás megkínálta két társát sertéssajttal, akik jó étvágygal fogyasztották el a csemegeszámba menő sajtót, de egy órával később súlyos gyomorfájásról és rosszultról kezdtek panaszkodni. Állapotuk annyira súlyossá vált, hogy kihívták a mentőket, akik a két embert elsősegélyben részesítették, majd kiszállították a belgyógyászati klinikára. A különös húsmérgezésről az alábbiakban számolunk be:

Kardoss Imre Kinizsi-utca 43. szám alatt lakos szerdán reggel a szokott időben ment be munkahelyére, a Zerkovitz-féle textilgyárba. Hazulról egy darab sertéssajtot is vitt magával, amellyel megkínálta Szabenyi Imre géplakatos, Vass Gereben-utca 7. és Vass András

Honvéd-utca 78. szám alatt lakó gyári munkásokat. A két munkás jóízűen falatozott az ajándékozott sertéssajtból. Tíz óra lehetett, amikor Szabenyi Imre hirtelen rosszul lett és erős gyomorfájásról panaszkodott. Szabenyihez azonnal kihívták a mentőket és a mentőorvos a tünetek alapján megállapította, hogy húsmérgezéssel áll szemben. A munkást nyomban beszállították a belgyógyászati klinikára, ahol gyomormosást alkalmaztak.

A mentők alig vonultak be a lak-tanyába, ismét szólott a telefon a textilgyárból, ahol ezúttal Vass András lett hirtelen rosszul. Miután a mentőorvos tudta, hogy Vass is evett a romlott sertéssajtból, a munkást egyenesen a belgyógyászati klinikára szállították, ahol gyomormosást alkalmaztak nála. A két munkás állapota nem súlyos.

A debreceni Werbőczy-vezér a „Turul” fővezérválasztásáról

Dr. Natkó Gyula feltűnést keltő cikke a „Bajtárs”-ban

Budapest, december 28. A közeljövőben választja meg a Turul Szövetség országos fővezérét. Ebből az alkalomból a Turul lapjának, a „Bajtárs”-nak hasábjain dr. Natkó Gyula, a debreceni „Werbőczy” Bajtársi Egyesület vezére teljesen személytelenül foglalkozik a fővezérválasztás kérdésével igen érdekes cikkben. Cikke bevezetésében rámutat Natkó Gyula dr. arra, hogy a Turul párt-

likai pártok és egyéb részérdekelt gatlásai nélkül munkálja az egyetemes érdekeket.

— Legnagyobb ellenségünk — írja — az előjogok rendszere és a munkanélküli jövedelem. Mi az egész népet fel akarjuk emelni. Az OMGE, GyOSz, TEBE és Nemzeti Kaszinó helyett a magyar nép eszathatlan ítéletét és becsületét akarjuk megtenni a nemzeti közvélemény és az

HOTEL RIO

BUDAPEST

a város szívében

RAGYOGÓ

TISZTA

hideg-meleg folyóvíz

ERŐSEN

MÉRSEKELT

ÁRAK

VII., Kürt-utca 6.

PÁTRIA kávéház mögött.

December 31-én megszűnik a villamosokon a klinikai póttjegy

December 31-én megszűnik a debreceni villamosokon az úgynevezett klinikai póttjegy. Ezzel kapcsolatban a HEV igazgatósága a következőket közli:

Az egyetemi körúton a 8 filléres pótdíj szedését 1938 évi december 31-ével megszüntetjük.

1939 január 1-től kezdve a MÁV. pályaudvartól a Nagyerdő felé a Vilmos császár körúton át közlekedő kocsik végpontja az Egyetemi klinikák előtti, a Vilmos császár körúttól a MÁV p. u.-tól a Nagyerdő felé közlekedő kocsik kezdőpontja pedig az Egyetemi központi épület előtti megállóhely lesz. Ettől az időtől kezdve a MÁV p. u.-tól a Nagyerdő felé a Vilmos császár körúton át haladó villamoskocsikon úgy a kalauzok által árusított I. szakaszon jegy, mint a tömbökben kiadott I. szakaszos fűzetjegy az Egyetem utcától az Egyetemi klinikákig, a Nagyerdőről a Vilmos császár körúton át a MÁV

p. u. felé közlekedő kocsikon pedig az Egyetemi központi épület előtti megállóhelytől az Egyetem utcáig érvényes. A kalauzok által árusított vonaljegy, vagy II. szakaszos fűzetjegy a városi vonal bármelyik megállóhelyétől a Vilmos császár körúton át az Egyetemi klinikákig, visszafelé pedig az Egyetemi központi épület előtti megállóhelytől a városi vonal bármelyik megállóhelyéig érvényes.

Az ezidőszerint érvényes 8 filléres póttjegy árával kombinált I. és II. szakaszos fűzetjegyeket 1939 február 28-án érvényen kívül helyezzük. Eddig az időpontig ezeket a fűzetjegyeket azok tulajdonosai tetszés szerint felhasználhatják, vagy 1939. január 3-tól február 28-ig üzletigazgatóságunk villamos jegypénztáránál beválthatják. 1939. március 1-től kezdve ilyen jegyeket már kalauzaink érvényesnek nem fogadják el és a villamos jegypénztár sem válthatja be.

KELETI magyar perzsa, torontói szőnyegek kedvező fizetési feltételek mellett is jutányos áron kaphatók

IZSAK-nál az új Hangya palotában.

Hatalmas tüzvész fenyegette Nyiregyházát karácsony vasárnapján

Az orkánzerű viharban emberfeletti erővel sikerült a tűzoltóknak a tüzet idejében lokalizálni

Karácsony első napján déln, amikor javában tombolt az orkánzerű szélvihar, megszólalt a tűzoltók telefonja és egy ijedt férfitől közölte, hogy a Szentmihályi-úti Stark-féle fetelepről lángok csaptak fel, amelynek égő zsarátokait a hatalmas erejű szél mint könnyű pályát hordja széjjel. Nyomban aláírították a lakanya tűzörségét és kivonultak a tüzhöz. De ez nem ment olyan könnyen, mert a hófúvás valóságos akadálytorlaszokat gördített az autók és a szerkocsik elé és a felfagyott útton csak eleük kockázatával tudtak előrejutni. Amikor a helyszínre értek, már a fetelep végében álló hatalmas disznói, amelyben mintegy hatvan sertés hizlalt, lángokban állott és csak percek kérdése volt, hogy a lángnyelvek bele ne kapjanak a fetelep felhalmozott áruktárába, ami egyet jelentett volna a hatal-

mas telep menthetlen pusztulásával. A tűzoltók vitéz László Árpád parancsnok vezetésével valóságos emberfeletti küzdelmet folytattak a rettenetes időben egyre erősebben elharapózó tüzzel, de végül is sikerült a tüzet lokalizálni és a fetelepet s vele együtt a környéket is megmenteni a tűz beláthatatlan pusztításától.

Mire a tűzoltók kértek, a disznókat kihajították az óból, de négy disznó a füst áldozata lett.

A tűzvészgálat megállapította a tűz keletkezésének az okát. A sertéseknek krumplicsészte és a szél a kéményből kicsapta a szikrát, mely lángra lobbanította a deszkaépítményt. A tűzoltók másfél órai megfeszített munka után, a hidegtől megfagyva vonultak be a lakanyába.

A debreceni iparosok demonstrációs nagygyűlése a Bata-cipőgyár magyarországi letelepedése ellen

Mint már közöltük, a helybéli bőr- iparosok, a cipőgyárosok, a cipő- és bőrkereskedők bevonásával december 29-én, csütörtökön este 7 órakor az Ipartestület dísztermében nagygyűlés lesz, melyen a cseh Bata-, jelenleg a Cikta-cég letelepedése ellen fejezik ki tiltakozásukat az érdekeltek. E nagygyűlésre az alábbi felhívást bocsátották ki:

Kedves dolgozó magyar testvérem! Mint az öngyilkos, aki saját elhatározásából ugrik bele a vízbe azzal a szándékkal, hogy meg akar halni: mielőtt elveszítene eszméletét a biztos halállal vívódó küzdelmében, ha egy szalmaszál akadna halálutájában közelébe: — ha lehetne, két kar helyett ezer meg ezer kézzel kapaszkodna abba, hogy hitvány életét megmenthesse, dacára, hogy tudatában van annak, hogy az a kis szalmaszál mit sem használja élete megmen-

Dolgozó magyar testvéreim: Hallgassatok lelkiileg meg! Mi nem akarunk saját elhatározásunkból öngyilkosok lenni! Mi élni szeretnénk! Mi élni akarunk! Dolgozni családunk, jövőnk, Hazánk és nemzetünk boldogulására: — igenis dolgozni és élni akarunk!

Tehát hogyan kapaszkodnánk bele a biztos életet megmentő gerendába mi, akik nem akarunk öngyilkosok lenni, csupán a lassú elsorvadásra vagyunk kárhoztatva tehetetlenségünk miatt.

Isten a földre embert teremtett. Egyformán joga van minden embernek ahhoz, hogy az iparosok által alkotott szép és kellemes teit életben a maga életét emberi módra leélhesse. Hogy ez nem így van, annak okát ne másban, hanem saját magadban keresd! Igenis állítjuk, hogy ennek oka egyesegyedül Te vagy dolgozó testvér! Mért? Azért, mert nem törődöl soha soroddal, családod-

dal, megvádol: Hazáddal és nemzedekkel. Letargiába, mely álomba estél! Ébredj, dolgozó testvér és hallgass meg és jöjj, ha hívunk, amikor kell!

Nem egyébről van szó, mint arról, hogy az utolsó száraz darab kenyereletkárják már kivenni a szádból és mindazokéból, akik a cipő- vagy bőríparral bármilyen vonatkozásban vannak, illetve foglalkoznak vele.

A volt „Bata”, jelenleg a „Cikta” cég letelepedett Érsekújváron. Ennek célja: minden városban és nagyobb községben elárúsító és javító üzlet nyitása, amint azt tette a Felvidéken és a volt szudéta vidéken is. Azon a kis visszacsatolt felvidéki területen nem kevesebb, mint 160 üzlete és javítóműhelye volt. A szudéta-német területen 536 Bata-féle üzletet zártatott be a német kormány a kisipar megvédése érdekében.

Iparos és kereskedő testvér! Ha csak szibvásárra dolgozol is, vagy ha csak munkás aratószándókat árulsz is, vagy

talán nem egyébről, mint primitív kis tákolással keresed meg keresves — de nagyon keserves kenyered, nem kell mondanunk, mit jelent számodra a „Bata”, illetve a „Cikta” letelepülése? Nem egyebet, mint az élettől undort kapsz és saját elhatározásodból leszel öngyilkos, a halálvívódásodban ébredsz arra a tudatra, hogy most jó volna egy szalmaszál, amelybe belekapaszkodhatnál teljes erődből, — s az életben nem kellett a gerenda.

Testvér! Ha élni akarsz magadnak, családodnak, Hazádnak, nemzetednek, és jövődnek, december 29-én, csütörtökön este 7 órakor az Ipartestület dísztermében tartandó közös nagygyűlésre jöjj és tiltakozunk a kormánytól a „Bata”, újabban a „Cikta” cég letelepedése ellen.

Ha bármikor hívunk, jöjj és érezd át, hogy neked ott a helyed és Te is egy pillér vagy a közösségnek. Hívunk és várunk. Hazafias üdvözléssel: a tiltakozó közös nagygyűlés nevében: **Aláírók.**

A debreceni egyetemen póttfelévet rendeznek a felvidéki és a katonahallgatók számára

A debreceni m. kir. Tisza István Tudományegyetem rektora hirdetményt tett közzé, mely szerint a debreceni tudományegyetem biztosítani kívánja a Felvidék visszacsatolásával az ott élő egyetemi ifjúság számára tanulmányainak nyugodt folytatását. Evégből a debreceni egyetemen a felvidéki hallgatók részére január 2-től február 11-ig tudománykaronként és évfolyamonként póttfelévet rendez.

A tanfolyamra január 2—7. között lehet beiratkozni, az előadások pedig január 9-én kezdődnek. A beiratkozni óhajtó felvidéki hallgatók kötelesek elsősorban a „Felvidéki Magyar Akadémikusok Szövetsége”-nek József-körút 60. szá-

mú irodájában jelentkezni és a szövetség által kiállított igazolványt a debreceni egyetemen bemutatni.

Az egyetem második félévére február 20—28. között iratkozhatnak be a felvidéki hallgatók, úgy, hogy számukra a póttfelév a II. félévvel együtt egy egész tanévnak számít. Az egyetem tanácsa gondoskodott arról, hogy az arra rászoruló felvidéki ifjak Debrecenben megfelelő ingyen, vagy igen jutányos lakáshoz és ellátáshoz jussanak. A teljes díjat fizetők lakás és élelmezési költsége havi 42 pengő. A felvidéki hallgatók a debreceni egyetemen a legnagyobb tandíj- és vizsgadíjkezdvevényben részesülnek.

Ideiglenes működési engedélyt kapnak azok a színészek, akik kimaradtak a Kamarából

Január elején tartja első tagfelvételi ülését a Színészakamara

December első felében történtek meg a felvételek a Színész- és Filmkamarában. Közel kétezer tagot vettek fel s ebben a kétezer létszámban benne van mindenki, aki a színházzal és filmmel foglalkozik. A törvényes előírásoknak megfelelően mindenki köteles volt benyújtani okmányait s a felvételi bizottság az előtte fekvő adatok alapján döntött, hogy az illető színész felvehető-e a tagok sorába. A kamarából igen sokan kimaradtak, részben azért, hogy okmányukat vagy egyáltalán nem, vagy csak hiányosan nyújtották be, részben pedig azért, mert az előző zsidótörvény által előírt nyolcvan-húsz százalékos arányszám húszszázalékos része már megtelt.

A törvény szerint, ha a kamara megalkult, úgy nem kamarai tag a színház, illetve a film területén nem fejthet ki további működést, következésképpen tehát azok a színészek, színigazgatók, rendezők, írók és technikai emberek, akik a kamarából kimaradtak, az új esztendőben nem foglalkozhatathatnak.

Színházi körökben napok óta erről esik leggyöbbs szó: mi történik a kamarából kimaradt színészekkel? Ebben az ügyben Zsindely Ferenc államtitkár elnökletével szerdán déln a kultuszminisztériumban értekezletet hívtak össze. Ez az értekezlet fogja eldönteni, hogy miként rendezzék a felmerült kérdéseket. Múltán sokan önhibájukon kívül maradtak ki a kamarából — nem tudták beszerezni idejében okmányukat, vagy pedig — mint a felvidékiek is, csak novemberben, illetve decemberben — tehát a jelentkezési határidő után kérhették

felvételiüket — ezért a bizottság alighanem átmeneti döntést hoz. Ennek értelmében a kamarából kimaradtak ideiglenes működési engedélyt kapnak a legközelebbi kamarai felvételekig.

A megalakult Színészakamara január elején tartja az első tagfelvételi ülését. Ezen az ülésen jogában áll mindenkinek még egyszer jelentkezni, aki bármilyen okból nem került be december hó folyamán a kamarába. Amennyiben valaki a kamarai választmány sem venne fel a kamarai tagok sorába, úgy az illetőnek joga van fellebbezni a Színművészeti és Filmművészeti Tanácshoz, — de már csak bírtonon kívül. A kamarai esetleges elutasító határozat után színházi és filmműködést az elutasítottak nem fejthetnek ki, csak majd attól az időponttól kezdve, ha fellebbezésük esetleg eredményes jár. Egyelőre tehát a színházi világban a kamarai törvény nem hoz változást január elsejétől kezdve, a nagyobb mérvű változások és színházvezetési eltérések csak a kamarai felvételi ülés után várhatók.

Nagymajtényi

Jégpálya

Piac-u. 56. megnyílt Szakszerű korcsolyatanítás

HIREK

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy hazában,
Hiszek egy Isteni Örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában
Amen.

Mentők telefonszáma: 0-4.
Rendőrség telefonszáma: 20-45.

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata:

„Nap”, Tolnay Imre, Plac-u. 1. Plac-Preiser Ernő, Plac-u. 72. Dóczy Ferenc-u. 20. — „Aranygyászruha”, Grósz Nagy Ferenc, Kossuth-u. 8. a színház mellett. — „Arany János”, Bozók György, Csapó-u. 66. Csapó-utcai kegyvár. — „Mátyás király”, Papp Gyula, Nyilastelep.

Időjárás

A Meteorológiai Intézet jelentése:
Hazánkban ma a hőmérséklet egy-két helyen kivétel nélkül -5 fok alatt maradt. Többfelé volt kisebb havazás, a hőviszonyok nem változtak.

PROGNÓZIS: Mérsékelt szél, sok helyen köd- és szirmarépképződés, helyenként havazás, a hideg tovább gyengül.

Megjelent az új Benyovszky-téle debreceni és hortobágyi levelezőlaposorozat. Hosszú időn keresztül nagy feltűnést és érdeklődést keltett memosak Debrecenben, hatnom az ország minden részében az a színes képes levelezőlaposorozat, amely Benyovszky Istvánnak, a külföldön is nagynevű fiatal magyar festőművésznek a képei után készült. Miután ez a sorozat már teljesen elfogyott, újabb szériát bocsájított ki az egyik fővárosi grafikai műintézet. Ez a sorozat most 12 új Benyovszky képről készült. A remek és művészi kivitelű levelezőlapok kaphatók a Debreczeni Ujság—Hajdúföld kiadóhivatalában darabonként 18 fillérért, sorozatonként pedig két pengőért.

KARIKAGYÜRÜT, ORÁT, ÉKSZERT, EZÜST DISZTÁRGYAT VÁSÁROLJON BIZALOMMAL OLCSON SREITER JÁNOS ORÁS ÉS ÉKSZERESZNEL, — BATHYÁNY-U. 18.

Háromszáz pengővel begyűjtött a kályhába. Igen érdekes pert indított a Nemzeti Bank ellen Szántó Sándorné özvegy. Az asszony a postatakarékpénztár Hold-utcai intézeténél betétkönyve terhére felvett 300 pengőt. A pénzt 3 darab százpengőben kapta meg. Ujságpapírba csomagolva vitte haza és megfellelkezve a pénzről, az újságszomsóval begyűjtött a kályhába. A három százas hamuvá égett. Mikor rájött a drága tévedésre, a három százpengős hamuját a Nemzeti Bank rendelkezésére bocsájtotta s egyúttal kérte, a Nemzeti Bank az elégett bankjegyek helyébe adjon újakat, mivel a Nemzeti Bank a megsemmisült pénz révén jogtalanul gazdagodnék. Dr. Köhazy Endre törvényszéki bíró megállapította, hogy a Nemzeti Bank előzékenységből kifizetett Szántó Sándornénak egy darab százpengőt, mivel a vegyvizsgálat alá bocsájtott hamu hibonyította, hogy az asszony tényleg elégette a pénzt. Az asszony a száz pengővel nem volt megelégedve, a másik kétszázat is követelte, ezt a követelést azonban a bíróság elutasította, mert a bankjegy elvesztése vagy megsemmisülése esetén elenyészik a Nemzeti Bankkal szemben az a követelés, amelyet a bankjegy testésít meg. Nincsen olyan jogszabályi amely a Nemzeti Bankot kötelezné a fizetésre.

Száznál több halottja van az oláhországi vasuti katasztrófának

Bukarest, december 28. A karácsonyestől borzalmas vasúti katasztrófa halálai áldozatainak száma már jóval meghaladja a százat, mert a kórházakban ápolt sebesültek egy része behalt sérüléseibe. A lapok részletes jelentéseket közölnek a katasztrófáról és közlik a szemtanúk előadását. Eddig tízenhárom nő, nyolc férfi és öt gyermek holttestének személyazonosságát nem tudták megállapítani, mert felismerhetetlenségig összeroncsolódtak.

Ghelvegeanu közegészségügyi miniszter, aki a katasztrófa színhelyére utazott, visszaérkezett a fővárosba és a miniszterelnöknek és a kabinetiroda úján az uralkodónak jelentést tett tapasztalatairól. Az uralkodó egyébként minden részletre kiterjedően az első perctől kezdve mindig tájékoztatta magát a katasztrófa lefolyásáról és következményeiről. A szerencsétlenség áldozatainak nagy része katoná. A vasúti igazgatóság megkezdte a kár-

térítések fizetését a hozzátartozóknak.

A telefon- és távíróforgalom az ország nagy részében még nem állott helyre és külfölddel is csak szórványosan lehet telefonösszeköttetést létesíteni. A vasúti forgalom biztonságának fokozására minap egyen vonaton külön fekezők utaznak.

Bukarest, december 28. A Galac-belgrádi vonalon a közlekedést csak kedden tudták helyreállítani. Kisenev tévbeszélő összeköttetései az ország többi részével 8 napon át szüneteltek. A bolgrádi kórházban fekvő sebesültek közül 7 meghalt. A halálai áldozatok száma 101-re emelkedett. Újabb jelentések szerint még mindig sok sebesült állapota válságos. Az újra erősödő országos viharok miatt a tévbeszélő összeköttetés országszerte igen gyenge. A külföldi nagyvárosok közül csak Budapesttel és Béccsel lehet közvetlen kapcsolást kapni: a Fekete tengeren a hajózás újból szünetel.

A Dóczy gimnazisták újabb adománya a „Magyar a magyarért” mozgalomra. Több ízben hírt adtunk már a Dóczy gimnázium tanulóinak nagylelkű áldozatkészségéről, mellyel filléreikről, valamint tízórai pénzükről lemondva két ízben is nagyobb összeget juttattak inséges felvidéki testvéreiknek. Most újabb gyűjtés eredményéről számolhatunk be: az említett intézet nemes szívi kisánnyai december havában 98.10 pengőt ajánlottak fel hazafias célra. Isten áldása legyen a szeretet és részvétel munkáján!

A cipész és fodrász iparosok, segédek figyelmébe. Úgy a cipész, mint a fodrásziparban megfelelő számú jelentkezéseket, úgy az önálló iparosok, mint a segédek részére ipari továbbképző tanfolyam nyílik meg, melyre jelentkezéseket az Ipartestület hivatala fogad el. A tanfolyam díja személyenként 5 pengő lesz, melyet jelentkezéskor le kell fizetni. Az Ipartestület nyomatékosan felhívja az érdekltség figyelmét a tanfolyamok elvégzésének fontosságára annál is inkább, mert amennyiben kellő számú jelentkező nem lesz, úgy a tanfolyami felszerelés más igénylő városnak lesz átengedve és tanfolyam a közeljövőben Debrecenben nem fog tartatni. A jelentkezés sürgős és végső határideje 31-én, szombaton déli 12 óra.

Irógépek kölcsönzése HURAY Iparkamara, T. 17-93.

TÜNDÉRI AJÁNDEKOK ÚJ-ÉVRE A JOZSA ÉS JÓNA UTÓDA SOMOGYI DROGERIÁBAN, — KOSSUTH-U. 6. SZÁM.

A békéscsabai járásbírósg fogdájában felakasztotta magát egy szacharincsempész. Ifj. Kulcsár Mihály 20 éves medgyesegyházi lakost akit szacharincsempészséért már többször elítéltek — a múlt héten be-kísérték a békéscsabai járásbírósg fogházába, ahol büntetését kellett kitöltenie. Kulcsár Mihály szombaton, a hétfőnapon megszökött a foglár mellől és hazautazott Medgyesegyházára. Ottthon már várták a csendőrök és elfogták a kalandos természetű fiatalembert és másnap visszakísérték a békéscsabai járásbírósg fogdájába. Ifj. Kulcsár Mihály, úgy látszik nagyon elkésredett, mert karácsony reggelére felakasztotta magát a magánzárka kilincsére és mire reggel rátaláltak, már halott volt. Az ügyészség elrendelte a holttest felboncolását, majd megadta a temetési engedélyt.

Nehéz székelésben szenvedők, különösen azok, akiknek fájdalmas végbélbajok — mint aranyér, repedés, előesés, sipoly, szűkület teszik az életet kellemetlenné, béltürelésüket reggel és este negyed pohár természetes „Ferenc József” keserűvízzel megfelelően elrendezhetik. Kérdezze meg orvosát.

(x) Gyomorsavtúltengés, gyomorfekély ellen csak „HAJDUINT” használjon, hatása biztos, íze kellemes. Ajánlják orvosok, betegek. Készíti: Sztankay gyógyszerár, Debrecen, Szent Anna-utca 64.

Adományok a „Magyar a magyarért” akcióra. A főispáni hivatalba újabbban a következő adományok érkeztek be a „Magyar a magyarért” akcióra: a Debreceni Református Tanfőtestület pótóltag 33 pengő 69 fillér, dr. Katona Ferenc állami iskolaorvos 4 pengőt. Adományokat a Horthy Miklós reptölőalapr: MÁV. Horthy Dal, Zene és Önszegélyező Egyesület 100 pengő, István gőzmalom Debrecen 100 pengő. Ezenkívül az István gőzmalom a Horthy Miklósné inségakcióra 100 pengőt adományozott.

Szllveszter-est a KIE-ben. A KIE zártkörű szllveszterestjét szombaton 9 órai kezdettel a Plac-utca 36. sz. alatt a Világítási Vállalat nagytermében rendezte meg. Beléptdíj nincs. Tea-jegy ára 60 fillér. Tekintettel a nagy érdeklődésre asztalt csak azoknak tudunk biztosítani, akik részvételüket a KIE titkári hivatalában pénteken este 9 óráig bejelentik.

Önkéntes patkolókovács továbbképző tanfolyam Debrecenben. Az Ipartestület értesíti az önálló kovácsiparosokat és segédekét, hogy 1939 január 1-én kellő számú jelentkező esetén patkolókovács továbbképző tanfolyam nyílik meg, mely 6 hónapra délelőt 7 órától délután 1 óráig tartana. A tanfolyamon való részvétel díjlatlan és azon önként jelentkező kovácsiparosok és kovácssegédek vehetnek részt. A cél az, hogy az önként jelentkező, arra alkalmas kovácsiparosokat és segédekét elméletileg és gyakorlatilag jó patkolókovácsokká kiképezze. Eppen ezért ezen kínálkozó alkalmat az érdekelteknek fel kell használni annál is inkább, mert a nyert kiképzés iparuk folytatásánál a saját javukra igen előnyösen felhasználható. A tanfolyamra jelentkezni helybelieknek személyesen, vidékieknek írásban a leg-sürgösebben kell.

Enyhe, biztos hashajtó
2 szem 12 fill., 12 szem 54 fill., 20 szem 90 fill., 60 szem 250 fill.

A közönséget

Érdeklj,

az a legutolsó statisztikai kimutatás, amely a zsidók közéleti és gazdasági térfoglalásáról ad hü képet. Ezerint a zsidók szabad költözködési és telepedési joga egész terjedelmében tulajdonképpen csak 1868 óta áll fenn, de az azóta eltelt 70 év alatt a zsidóknak mégis sikerült gazdasági téren a legjövendőmezőbb pozíciókat, a kulturális életben pedig a legbefolyásosabb állásokat elfoglalniok. 1867-ben a zsidóknak szabad és korlátlan ingatlanulajdonserzési jogot adtak. Az utolsó statisztikai megállapítások szerint a 200 holdon felüli tulajdonosoknak 15 százaléka, a 200 holdon felüli bérlők 32.9 százaléka és a gazdasági tisztviselők 18 százaléka zsidó. Ezzel szemben a mezőgazdasági munkásoknak csupán 0.008 ezred százaléka zsidó. A kis- és a gyári iparban az önálló vállalkozók 11 százaléka, a tisztviselők egyharmada zsidó. Budapesten magában a szeszitalok kimerésének joga 90 százalékgig, az ékszeripar 75 százalékgig, a vendéglői- és szállodai ipar 47 százalékgig zsidó kezekben van. Felette kiferjedt a zsidóság a kereskedelem terén. A 83.671 önálló magyarországi kereskedő közül 38.072 zsidó. A kereskedelmi tisztviselők 52.7 százaléka és egyéb kereskedelmi alkalmazottaknak egyharmada zsidó. Az elzsidósodottság a legerősebb a bank- és pénzéletben. 324 magyar bank- és más hitelintézet közül 223 tisztára zsidó kezekben van. A banktisztviselők 38.6 százaléka zsidó. A legbefolyásosabb 20 zsidó kapitalistának nem kevesebb, mint 249 elnökségi tagsága van, a magyarországi pénzüntézeteknél. Azokon a pályákon, amelyeken a felelősség nagy, de a jövedelem csekély, zsidókat alig találunk. Annál magasabb a zsidók száma a szabad foglalkozásualk között. A magyarországi ügyvédek fele, az orvosoknak több, mint az egyharmada, az állatorvosoknak majdnem egynegyede, a mérnököknek közel egyharmada és a gyógyszerészeknek majdnem egyötöde zsidó. Az egész ország összes lapszerkesztőinek egyharmada zsidó. Budapesten a számuk 317, azaz valamennyi szerkesztő 67 százaléka. A 21 budapesti napilap között 14 túlnyomóan zsidó; a 6 havi folyóiratból pedig 5 van zsidó kézben. A 263 budapesti nyomda közül 164, a 271 könyvkereskedő közül pedig 198 és a 6 nagy kiadóvalalalat közül 4 zsidó. Ismeretes, hogy a zsidók a nemesi osztályban is erősen beérszkelték magukat. A „Magyar Zsidó Lexikon” befürendes sorrendben 25 zsidó bárói és zsidó nemesi családötüntet fel. A zsidók végeredményben Magyarországon a lakosságnak pontosan egy huszadát teszik, de a magyar nemzeti jövedelemnek nem kevesebb, mint egynegyed részét élvezik. Az ország 126 „milliomosa” közül 105 zsidó, 300.000 pengőn felüli jövedelmet 600-an mutattak ki, ezek között 519 a zsidó.

GYÁSZ ROVAT

Frlich Ernő nyugalmazott posta-főellenőr életének 82. évében elhunyt. Temetése pénteken délután 3 órakor lesz a Köztemető 2. a. ravatalozójából a református egyház szertartása szerint. Lakás: Csapó-utca 90. Temetését Fehértói temetkezési vállalata rendezi.

Borbély Dezső asztalos életének 58. ik évében elhunyt. Temetése pénteken délután 2 órakor lesz a hármastereből a ref. egyház szertartása szerint tartandó ima után. Lakás: Agárdi-u. 11. A temetést Csurka „Kegyélet” temetkezési vállalat rendezi. Dégenfeld-tér 2.

Szabó Mária 89 évében elhunyt. Temetése ma délután 3 órakor lesz a Köztemető 2. a. ravatalozó terméből. Lakás: Hortobágy-utca 7. sz. Temetését Bartha vállalata végzi.

CSURKA „KEGYELET” TEMETKEZÉSI VÁLLALAT, Dégenfeld-tér 2. szám. Alapítási év 1905. A debreceni Tisza István tudományegyetemi klinikák szállítója. Telefon nappal: 33-81., éjjeli szolgálat: 33-80. szám.

Gyászbeszéd alkalmával bizalommal forduljon Fehértói Dániel temetkezési vállalatához. Dégenfeld-tér 4. szám. — telefon 11-85. — holárjánlatlalt díjmentesen szolgálnak.

Uj temetkezési intézet. Cégtulajdonos Pusztai József, Kálvin-tér 5. Telefon: 33-90. Meghízárt és pontos kiszolgálás, szolid árak.

Temetéseket és exhumálásokat legszolidabb árban Bartha temetkezési vállalat végez. Püspöki palota.

Gyomor, bái, vese, máj- és epehólyagbetegek szívesen isznak reggelként egy-egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert annak hashajtó hatása gyors és biztos, igen enyhe s ezért nagyon kellemes. Kérdezze meg orvosát.

Meghosszabbították a villamos szabadjegyek érvényességét. A Debreceni Helyi Vasút értesíti az érdekelteket, hogy vonalaira és a DNYBV. vonalára az 1938. évre kiállított szabadjegyek érvényességét az 1939. évi január 15-ig bezáróan meghosszabbítjuk. Debrecen 1938. december 28. Az Üzletigazgató-ság.

Naményi Gyorsíró- és Gépíró Iskolában január elején új kezdő és haladó tanfolyamok mérsékelt tandíjjal. Vidékről bejáróknak 85 százalékos vasúti tanulókedvezmény. Államvizsga, állami bizonyítvány. (Ezt követelik meg újabban az állások betöltésénél). Az iskola eddig 164 állami bizonyítványt adott ki. Helyesírástanítás, szíprástanítás különórákban is. Beiratkozás egész nap Rákóczi-u. 17.

Már atlétáit is kivégezték a szovjet. Londoni lapok jelentései megerősítik a kerülő úton érkezett híreket, amelyek arról szólnak, hogy a szovjet megkezdte a politikai nagytakarítást a vörös atlétikai világban. A híres szovjet atléták közül nyomtalanul eltűnt Kof-tun magasugró, Borisov úszóbajnok és Malajjev, aki az 5000 méteres rekordot tartja. Szovjet-Oroszországból kiszivárgott hírek szerint mindnyájukat a Cseka lövette agyon. A „Komszomolskaja Pravda”, a kommunista ifjúsági szervezet hivatalos lapja az eltűnések magyarázatul csak annyit jegyez meg, hogy kiderült, hogy a leghíresebb szovjet atléták idegen kormányok szolgálatában álló kémek voltak és ennélfogva a legszigorúbb eszközökkel kell a szovjet-sportvilágot az ellenforradalmároktól és a nép árulóitól megtisztítani.

Megkezdődött a téli sport Debrecenben

Jelentés az időjárásról — Állandósul a hőmérséklet

Az elmúlt szombaton még a fekete karácsony réme ijesztgette az embereket. Éjjelre aztán hűvös szél kerekedett és odafent az angyalok megsajnálták az elszomorodott szívű emberkéket, kihúrcokkoltak pelyhdunnáikkal az égi udvarokra, meghasogatták a huzatait és elkezdtek rázni, hintáztatni a fellegek felett. Selymestapintású mennyei pihék szállingóztak a földre. És összeültek a háztetőkkel, az égremegő száraz, levéltelen ágakkal és puha, meleg vattába göngyölték fázó testüket.

Es karácsony reggelén fehér karácsonyra ébredtek az emberek. A lelkek pillanatnyi megbiztúlását a mennyei, ragyogó fehér hótakaró jelképezte.

Táviratok a hidegről

Ettől a reggeltől kezdve kedves vendégként itmaradt a hó. Igaz, nem egyszer gonosz szélköllyök markolásztak bele selymes lágyságukba. Megfagyasztották maró, éles, szürő tülké és belekacagták az emberek arcába.

Magyarországon kedden kulminált a hideg. Szerdán reggel azonban engedett zordságából, annyi bizonyos azonban, hogy a fagypontra fel nem fog emelkedni a hőmérséklet s így a hó továbbra is megmarad.

Érdekes figyelemmel kísérni azokat a táviratokat, amelyek a világ időjárásáról számolnak be.

Franciaországban befagytak a folyók, több hajó jégpáncélba szorult. Berlinben eső esik és Régenburg mellett méternyi jég képződött a Dunán. Románia a hóviharak miatt csak Budapesten és Bécsen

keresztül érintkezik a külfölddel telefonon. A vasúti forgalmat csökkentették. Szerbiában egész szerelvényeket temetett be a hó s falukat vág el a világtól. Az Egyesült Államok északi és keleti részén 80 fokot mutat a hőmérő. Felsőolaszországban mínusz 25 fokra súlyyodt a higanyoszlop szerdára virradó hajnalban. A fagyhullám lejjebb is lehúzódtott s Nápolyban idáig három halálos áldozata van a szibériai hidegnek.

Csilingelve siklik a szán

Magyarországot ezidáig megkímélte a fagyhullám. Derűs, téli tájat mutatnak a városok, falvak.

Debrecenben tegnap megjelentek az utcán a szánok is. Csilingelve, a holdog békebeli nagy telek emlékéért hozták vissza egy-egy napra ezek a sikló közlekedési eszközök. Egy kicsit csodának is számítanak. Az emberek mosolyogva fordulnak utánuk. A piaci forgalomba is „belépett” a szán. Amolyan magukcsinálta alkalmatosságok ezek. Mindenesetre megtelevnek áruszállításra.

Jókedvű gyermekek nevetve szaladnak a szekerek után. A saroglyához kötik apró szánjaikat. Szóval kihasználják a kínálkozó alkalmat.

A jégpályákon is megindult az élet. Debrecen pár korcsolyapályája zsúfolásig megtelt. Néhány merészebb fiatal a silőceket is a vállára vette és elindult a sámsoni dombok felé...

Egyelőre szép téli napok ígérte hordozza magában a nagytermészet és maradandónak ígérkezik a hó.

A cseh köztársasági elnök kihallgatáson fogadta a német kisebbségi államtitkárt. Tátralomnicról jelentik: Hacha köztársasági elnök szerdán délelőtt kihallgatáson fogadta Karmasin német kisebbségi államtitkárt, akivel hosszabb beszélgetést folytatott. A megbeszélés jelen volt Durosánszki államtitkár is.

Vattay Margit tánciskolájában január 7-én kezdőknek, 9-én haladóknak tanterafolyam kezdődik. Kossuth-u. 11.

Pestre megy? Olesón akar lakni? Keresse fel a Hunnia Pensiót, Budapest, VIII. Aggteleki-u. 8. sz. (Nemzeti Színház mellett) Szoba reggelivel 3.80 P. Telefon: 330-699. sz.

Tiltakozó nagygyűlés a Bata-cipőgyár letelepedése ellen. A Debrecen és Vidéke Ipartestület kebelébe tartozó cipész-, csizmadia- és timáripárosok, karöltve a helybeli cipőgyárosokkal, cipő- és bórkereskedőkkel, egyben meghívás folytán a beregszászi, munkács, ungvári és roznyói bórparosok részvételével a cseh Bata-cipőgyár magyarországi letelepedése és térfoglalása ellen folyó hó 29-én, csütörtökön este 7 órakor az Ipartestület dísztermében közös tiltakozó nagygyűlést tartanak.

Lapunk olvasóinak PESTEN

METROPOLE SZÁLLODA

RAKÓCZI-UT 58.

kedvezményes szoba és penzlóárakat számít.

Téli kert, - Kávéház - Söröző Jazz - Tánc - Cigányzene

Bellehemi kép

Csak Bellehem felett volt fényjel, a puszta sötétség folyt széjjel.

Bellehemben a nép — gomolygott. Tiszdtalan levegő folytott

békétlenség lehet lehetett. Száz színű volt Bellehem telke.

Rómatlak, zsidók és mások, farizeusok és júdások

gyűltek össze, — úr és pária. — Közöttük József és Mária.

Ebbe az ezer képi képbe mosolygott bele Isten képe.

KOVÁCS IMRE PAL.

Nyilvános köszönet

Hálás szívvel mondok köszönetet mind azoknak, kik megértették hívó szómat s szeretettel hozzájárultak és közreműködtek 700 árva gyermeknek boldog karácsonyt szerezni.

Különösen hálás szívvel mondok köszönetet Lossonczy Istvánné Ömélősságának és dr. Kőlcsey Sándor polgármester úrnak, továbbá dr. Patay Zoltán árvasz. elnök úrnak, hogy segítő kezet nyújtott már másodízben e szeretetünnep megrendezésében. Dr. Cs. Nagy Béla árvaszéki ülnök úrnak, Lantos Károlyné árvasz. elnök úrnak, kik fáradságot nem ismerve munkálkodtak az ünnepség sikerén.

Ki kell emelnem még Komásky Ilona kincseshegyi óvónőt, ki 32 angyalkájával mosolyt varázsolt 700 kicsi gyermek arcára.

Szathmáry Edit úrleány kiváló szép hangjával nemcsak a gyermekeknek, de a felnőtteknek is nagy élvezetet nyújtott.

Köszönetet mondok Ernyey János színművész úrnak, ki a „Hungária” előkép beállítását egondoláom szerint rendezte el. Ugyancsak dr. Szilágyi Gábornak, ki az „elrendezésben” szintén segítségemre volt.

Adományok: Lossonczy Istvánné 100 P. Debrecen sz. kir. város 100 P. Állami gyermekmenhely 50 P. és feldíszített karácsonyfa, Debreceni HEV Rt. 20 P. Víg-színház 10 P. Györki Imre 10 P. dr. Szily Tibor 10 P. Balogh István 5 P. Fried Leó 5 P. Szolnoki Gyözőné 2 P. Szabó Imréné 2 P. özv. Czenky Istvánné egy zsúrból befolyt 22 P. Lossonczy Istvánné 5 kg. sütemény, Ifj. Balogh Istvánné 700 drb. kalács, Kazinczy Gáborné 2 kg. szaloncukor, Kompass Lászlóné 1 kg. keksz, dr. Milleker Rezsóné 1 kg. keksz, Markovszky Vilma 1 kg. keksz, Eötvös Béláné 2 kg. keksz, Semsy Lajosné 1 kg. szaloncukor, özv. Stadler Istvánné 1 kg. sütemény, Koller Dánielné 1 kg. szaloncukor, László Istvánné 1 doboz sütemény, Hangya szöveggyűjtés 1 kg. keksz, 1 kg. füge, Méliusz könyvkereskedés könyvek, Babos Károlyné 1 doboz sütemény, dr. Ludány Lászlóné 1 kg. sütemény, Szentkirályi Kálmánné 1 doboz sütemény, Vágó Lacka 1 kg. füge, Hegedűs Kőlcsey Valéria 1 kg. szaloncukor, vitéz Lépes Gyözőné 1 kg. szaloncukor, Toronyi Jánosné 1 kg. keksz, Szilágyi Lajosné 1 doboz sütemény, özv. Villás Ferencné 2 doboz sütemény, Pilitzky Antalné 1 kg. szaloncukor, Beregi Istvánné 3 kg. sütemény, Polgár Rózi 2 kg. sütemény, Fodor Ármánné 1 doboz sütemény, Lengyelné 1 doboz sütemény, Arnold Györgyné 2 kg. sütemény, Fischer Bérniné 1 kg. keksz, 1 kg. füge, 1 kg. szaloncukor, Gilvácsyné 1 doboz sütemény, Lantos Károlyné 3 kg. sütemény, Kischka Irénke 1 doboz szaloncukor, Hangya László 1 doboz sütemény, Hölgya virágcsarnok 2 kg. cukorka, Manz 3 kg. mézes sütemény. Özv. Czenky Istvánné.

Elfogták G. Mörpurgó konzul gyilkosait. Giuseppe Mörpurgót, négy közép-amerikai állam triestri konzulját karácsony estéjén lakásán megfojtották és kirabolták. A rendőrség mára a gyilkosság öt tettesét leleplezte. Hármán közülük visszaeső bűnözők. A pénz még nem került meg.

**CSÁKY ISTVÁN GRÓF
KÜLÜGYMINISZTER 30.-AN
VESZI ÁT AZ ÓZDI
MANDÁTUMOT**

Miskolc, december 28. Vitéz Borbély Matzky Emil főispán, Borsodvármegye közgyűlésén bejelentette, hogy Csáky István gróf külügyminiszter, akit az ózdi választókerület egyhangúlag választott országgyűlési képviselőjévé, december 30.-án, délelőtt 12 órakor Miskolcon Borsodvármegye közgyűlési termében veszi át a kerület megbízólevelét.

**ELTÖRTE A KARJÁT
A MENTŐÁLLOMÁS ELŐTT**

Szerdán este súlyos kimeneteli szerencsétlenség történt a mentőállomás előtt. Gotthard Lajosné betegápoló Nyíl-utca 134. szám alatti lakos megcsúszott és oly szerencsétlenül esett el, hogy karját eltörte. Gotthardné bement a mentőállomásra, ahol első segélyben részesítették. Majd villamoson kiment a sebészeti klinikára, ahol felvették ápolás végéig.

**JÓL SIKERÜLT
A MUSZ HÖLGYÜSZÓVERSENY**

Budapest, december 28. A Magyar Úszó Szövetség szerdán hölgyúszóversenyt rendezett a Margit-szigeti fedett úszóudvarban, amelyen a 100 m-es mellúszásban 1. Szigethy-Varga Emőke MAC 1.28.8 mp-el, országos rekord beállítva. 2. Felhős Magda MUE 1.31.2 mp. 3. Németh FTC 1.34.4 mp. 3x100 m-es gyorsúszóstaffétában: 1. FTC 4.04.6 mp. 2. MUE 4.17.06 mp. 3. NSC. 100 m-es hátúszás: 1. Sz. Inge Schmolik-Susak 1.24.4 mp. jugoszláv rekord beállítva. 2. Kovács Ilona MAC 1.27.6 mp. 3. Halász 1.30 mp.

Mozi műsor

Hungária: Bestiák birodalma.
Vígsház: Nincsenek véletlenek

**SZINHÁZ
Trópusi szerelem**

Operetthemutató a Csokonai Színházban

Ennek az operettnak eredetileg bizarrul „Sultána” volt a címe a később lett belőle „Trópusi szerelem”. A darab szerzője Vadas László, aki sokoldalú ember lehet, mert a színpad szerint ő írta a szöveget és ő komponálta a zenét is. A szerzőt kétségtelenül magasabb ambíciók vezették s úgynevezett nagyoperettet akart csinálni. Sajnos, vállalkozása csak félig sikerült. A mese ugyanis feltűnően emlékeztet a „Mosoly országára”, a különbség csak az, hogy itt heppienddel fejeződik be a darab. Egyébként is Vadas László muzsikáján érzik Lehár s kisebb mértékben Kálmán Imre hatása. Ezek az idegen reminiscenciák néha bosszantóak, bár kétségtelen, hogy van néhány komoly és szép zeneszáma s általában nála a muzsika nem öncélúság, hanem szervesen összefügg a mesével, a szereplők érzésvilágával. S itt a szerzőt tagadhatatlanul, nemes törekvések vezették. Muzsikájából ugyanis nem hiányzik a stílusosság, a romantikus szín, mely a reminiscenciák ellenére is érvényesül. A szerző mégsem tudott átújírt sikert aratni darabjával, mert elsősorban a cselekményt túlméretezte, agyonnyodalmazta s így a mese nemcsak széles, de sokszor kimondottan naiv és avalmas, másodsorban pedig Vadas nem számolt azzal, hogy az ilyen fajta nagyoperettek már divatjamúlt darabok. A mai közönségnek közvetlenebb, frissebb és eredetibb mesék keltenek. Itt a humor nem a szerző szellemességéből fakad, hanem a szereplő vízi a darabba. A többszöri finálék viszont érdektelenekek és hamisak. Ezzel szemben el kell ismernünk, hogy a „Trópusi szerelem” zenéje nagyon ügyesen és színesen hangszertel muzsika.

Távol áll tőlünk minden prudéria, de egy jelenetet kötelességünk szóvá tenni. Nem tudjuk, kit hibáztassunk érte: a szerzőt, a rendezőt, vagy a szereplőket? Annyi azonban kétségtelen, hogy az erényvel való komédiázás triviális, olcsó fogás, ami több, mint hiba: bántó

izléstelenség. Azért, mert a karzat röhögött rajta, még nem okvetlenül humoros ötlet. Nyugodtan kihagyhatják a darabból. Sőt!

A „Trópusi szerelem” szerdán este mutatta be a Csokonai Színház Szabó Ernő rendezésében. Az előadás tempója most sem kifogástalan. A szereplők közül többen nem tudták jól a szerepet s így az egész előadás széteső és egyenetlen volt. A régi aranymondás ezúttal is igaz volt: kevesebb több lett volna. Ellenben a díszletek meglepően szépek és művésziek voltak. Sándor Sándor ismét remekelt.

A női főszerepben H. Neményi Lili excellált, aki ragyogó hangjával, széles skálájú alakító tehetséggel és hódító eleganciájával valóban megérdemelte a lelkes tapsokat. Kedvesen, aranyos humorral játszott s énekben, táncban egyaránt kitűnt. Kondor Jly tűzrólpátant, bájos odalisk volt. Nagyszerű lendülettel játszott, remekül táncolt, de kis sé ismétli önmagát. A lambethwalk sikerült karikatúrájával többszöri nyíltszíni tapsot aratott Sugár Mihállyal együtt. Zádor Mária öreg hárembölgye finom komikummal ízesített, hibátlan alakítás volt. Déghy Piri nem tudott mit kezdeni rövid szerepével. Haraszti Irén, Surányi Ilus, Ede Klári, Rátkai Kató megfeleleltek.

A szultánt Márkus Lajos alakította hódító férfiassággal, megkapó fölényvel. Szépen és ércesen énekelt, játékból nem hiányzott a drámai erő sem, a lírai hangulatok és érzelmek kifejezésére azonban nincs színe. Lírája nem meggyőző. Sugár Mihály szemfüles amerikai riportere áradó komikumával, páratlan ötletességével és táncraérett ügyességével újra és újra robbanó tapsot aratott. Ő képviselte a darabban az őszinte, ízes humort. Kamarás Gyula kemény maszkiájával és férfias megjelenésével túlnőtt az operett szűk keretén. Nagyszerű maszkiához méltó volt erőteljes játéka. Horváth Ferenc Hasszán bégje gon-

dosan kidolgozott, invenciózus alakítás. Kár, hogy ezt a fiatal színészt nem hozzávaló szerepekben foglalkoztatják. Kondor Tibor kellemes, férfias jelenség, de néha merev. Kállay Ferenc fiatalság hévvel, de meggyőzően játszik, Kun Tibor azonban sokat figyel a sugóra. Szabados Ambrus eunuchja nem minden eredetiség nélkül való figura volt. Sepsényi Lajos nem csinált hibát. Beass Miklós, Bakó József és Oláh Miklós ambiciózus tagjai voltak az együttesnek. A kar kielégített.

A zenekart Virágh Elemér karmester dirigálta elsörendű felkészültséggel és hozzáértéssel. A zongoránál — úgy tudjuk — maga a szerző ült, aki blatt nélkül játszott a kíséretet. Határozottan tehetséges zongorista. (b. p.)

A színházi iroda jelenti!

A várt nagy sikerrel bemutatott

Tropusi szerelem

H. Neményi Lili és Márkus Lajos felléptével ma folytatja hódító útját Holnap, pénteken is a

TROPUSI SZERELEM

December 31.-én

Nagy Szilveszter-est

7.30

és

10.30

Órai kezdettel páratlanul kacagtató bombaműsor:

szilveszteri kabaré

HALLATLANUL IZGALMAS LESZ,

hogy az üdöhelyek szerint akiknek a jegyét kihúzzák — ezer móka és vidám bohóság közepette — az jutalmat kap.

FIZESSEN ELŐ

A „DEBRECZENI UJSÁG”-RA!

(3.)

Mindezt az asszony is érezte, de ő sem mutatta volna a világért sem, hogy befüröl valami furcsa bódulatú, kellemesen zsiborgató érzés hevíti. A melle ugyan szaporábban süllyedt és emelkedett, de hát azt meg ugysem látja itt a tehén alatt senki.

— Aztán mennyit gondol kend érte? — nyelt egy szárazat Klára asszony.

Főlényes mozdulat akart lenni a felelet, de rosszul sikerült.

— Hát... ezerötszázal nem csufolom az arát.

A pipaszár olyan mozdulatot tett a levegőben, mintha a gazdájának teljességgel mind-egy lenne, hogy azért az ezerötszázért odaadja-e a házat Piszte Oroszi Józsi, vagy nem adja.

— De hiszen most még alig van pár pengő körülöttünk, — ijedezett az asszony, ámbar mindez csak forma kedvéért történt, mert hiszen ők már ezt a házvételt jó párszor megbeszélték egymás között... tudták is minden részletét, de hát úgy illik, hogy az utolsó percben is jól megfontoljanak mindent és kiváltképen az asszony legyen aggályoskodó és igye-

kezzék visszafartani az emberét mindenfajta könnyelmű lépéstől, mert tudnivaló igazság az, hogy férfiembernél csak könnyebben áll az elhatározás, mint a józan eszű, előrelátó asszonymál.

— Az igaz, hogy most még nincs pénzünk, — hangzott a komoly szó, a megmásíthatatlan elhatározás a pipaszár mellől — de hát majd lesz...

— Miből? — faggatózott tovább Klára.

— Miből?... Hát itt van a koca, meg a hat malac, meg a borju, meg az a tehén, — irányozódott a pipaszár a verestarka Bimbóra.

— De mit esznek akkor a gyerekek?

— Hát valahogy majd csak lesz... Bizony, a mondó vagyok, hogy a házvételt jó pár esztendeig meg kell szükölnünk, de hát majd csak kibírjuk...

— De hiszen még ugysem lesz elég pénze.

— Majd csak szerzünk hozzá valahonnan, — mosolyodott el János: Jól esett neki, hogy olyan körültekintő természetű felesége van.

— Az aratás itt van már, — folytatta. — Ha az Isten megsegít bennünket, búzából is eladhatunk egy husz-harminc mázsát... A többit meg majd adja tán a bank, hiszen abból él...

Klára felegyenesedett a tehén mellett. Kipirult két orcáján nagy boldogság verőfényeskedett, mert érezte, látta, hogy minden jól el van gondolva... nem történneik hiba s pár hónap múlva ő is a saját házából járhat fel a piacra egyetmást venni, vagy eladni...

Hirtelen azonban döbbenet lödította meg a szívet.

— Jaj, hát a foglalóval mi lesz?... Mivel foglalozza le kend? — szakadt ki belőle.

— A pipaszár azonban vízszintesen maradt

a két szemfog között, ami a rendületlen nyugalom nyilvánvaló jele.

— Ne ijedezzél, Klára, gondoltam én arra is... Slajmi zsidótól kérek kétszáz pengőt búzára addig, míg pénzhez nem jutunk... Máskor is kértem, oszt mindig adott... igaz ugyan, hogy én is mindig idejére megadtam neki... Nem gondolnám, hogy kötölözökodne. Ha meg ortályoskodik, — s rántott egyet a vállán, — akkor majd adnak foglalóra valót is a bankban.

Klára nekifényesedett szemmel nézett fel az emberére. Szeretett volna odalépni hozzá, hogy piros kendős fejét odahajtsa az ura vállára... mégsem tette, csak kifordult az istállóból s mikor kívül volt az ajtón, két meleg könnyesepp kibuggyant a szeméből és hangtalanul behullott a gözölgő tej magasra tornyosodott puha habjába...

A két csepp lélekharomatot senki sem látta meg. De úgy is volt az jól. A föld népe senkinek sem szereti a boldogság könnyeit mutogatni.

II.

A vasárnapi harangszó vidáman gíngalózott a falu házai felett, mikor János szekere végig zörgött a kövesuton.

Itt is, ott is kinyílott a kiskapu s egy-egy ünneplőbe öltözött hajadonfős leány zsoldtárral, tiszta keszkenővel, néhány szál virággal a kezében elindult a templom felé. Jesütött szemmel, szemérmes járással haladtak, mert úgy illik, hogy a leánygyerek ne hivalkodjék az utcán, ne tekergesse a fejét jobbra-balra, hogy vajjon melyik kerítés mögül ered nyomába a legény, hanem igyekezzen az utonjárassal, mert azzal mutatja a világ előtt, hogy neki nem jár hiábavaló haszontalanságon az esze... Folytatjuk.

A „Hajnalodik” c. szemle karácsonyi száma

Három ívnyi terjedelemben, az eddigieket minden tekintetben jóval feltűnőbb kiállításban tegnap került forgalomba a dr. Balásfalvi Kiss Barnabás professzor szerkesztésében megjelenő „Hajnalodik” című nemzetpolitikai szemle december havi száma.

Az ünnepi szám vezérelkét dr. Balásfalvi Kiss Barnabás főszerkesztő írta. Visszapillantást vet benne a szemle szerkesztőbizottságának egyévi rögös, de becsületes munkájára. Majd így folytatja: „Akkor írtuk, hogy 1938-ban Hajnalodik a magyar ég felett, amikor még híre se volt a győri és kaposvári programnak, amikor még senki se álmodott az Anschlussról amikor még a szudétákérdés a történelem méhében rejtőzött s a Felvidék magyarságának visszatérése álmatlan éjszakák feltéve őrzött vágya volt oszupán”. S így fejezi be: „Változtathatják egymást évek, eszmék és események, egy-egy határkőnél meg-megállunk, hogy azután újra nekiinduljunk, mindig előre a fény felé, ahova visz bennünket ez a szó: Hajnalodik. Ez a szó jelenti nekünk hiszünk a magyarság örök népi evolúciójában!”

Tanulmányokat írtak: Ortutay Tivadár ungvári főszámvevő a ruszin problémáról, Berkes Gyula középiskolai igazgató a földbírtokpolitika és gazdanevelés jelentőségéről, dr. Vámos Kálmán hírlapíró az alkotmányvédelemről, dr. Halassy Sándor városi fogalmazó a demokrácia és diktatura fogalmi értelmezéséről, dr. Németh László ügyvéd-Trianon és a belső revízióról, dr. Topor György jogakadémiai tanár a keresethalmozásról, dr. Kovács Mihály jogakadémiai előadó a debreceni egyetem új feladatairól, dr. Kovács Lajos hírlapíró a tuberkulózis elleni propagandáról, végül dr. Németh Gyula orvos a népelemezésről.

Verset írtak: Sántha György tanár „Karácsony táján” címen, dr. Halassy Sándor fogalmazó „Mene-kültek” címen, Papp T. Mária tanítónő „Hit a fegyverem” címen, Ifj. Medgyasszay Vince jogszigorló „Karácsony-várás” címen.

Ugy a tartalmas tanulmányokat, mint a szép verseket melegen ajánljuk kedves olvasóink szíves figyelmébe. Alföld fiatal értelmiségét magába foglaló „Hajnalodik” szerkesztőbizottságának és állandó munkatársainak egyévi értékes, nemzetnevelő kulturmunkájához őszintén gratulálunk.

SPORTHIRMONDÓ

A DTE Magoss György-téri sportcsarnoka ismét a sportolók rendelkezésére áll. A rendkívüli helyzetre való tekintettel a DTE Magoss György-tér 9. szám alatt lévő tornacsarnokát más célra használták fel és így Debrecen sportkedvelő fiatalosága hosszú időn keresztül megfelelő sportcsarnok nélkül maradt. A sportcsarnokot a napokban ültették ki, amelyet teljesen rendbehoztak és a DTE ismét tagjainak rendelkezésére bocsátja. A tornászok, ökölvívók és birkozók ismét megkezdhetik rendszeres munkájukat a téli szezon alatt.

A Bocskay csüörtökön választmányi ülést tart. A Bocskay elnöksége és választmányja 29-én, csüörtökön este háromnegyed 9 órai kezdettel az Arany Bika félelemlélen lévő clubhelyiségében rendkívül fontos ügyben ülést tart, melyre az elnökség meghívja a választmányi tagokat. Ezen az ülésen ismét a Bocskay megmentésére irányuló akció lesz a tárgyalás témája.

Közgazdaság

ÖT FILLERREL OLCSÓBB A KÉSZÁRU BUZA ÉS TENGERI

A lisztüzlet vonatottsága miatt a mal-mok alig vásárolnak búzát, a napi forgalom 2-3 vagónra csökkent.

Búza: tiszavidéki 77 kg-os 20.25-20.35, 78 kg-os 20.45-20.55, 79 kg-os 20.65-20.75, 80 kg-os 20.75-20.85.

Rozs: pestvidéki 14.20-14.30, más származású 14.30-14.40.

Takarmányárpa: elsőrendű 16.00-16.20, középmínőségű 15.70-15.90.

Sűrűrpa: kiváló 19.50-20.00, prima 19.00-19.50.

Zab: elsőrendű 18.50-18.60, középmínőségű 18.35-18.45.

Tengeri: tiszántúli 12.75-12.85, egyéb áll. 12.75-12.85.

Ferencvárosi sertésvásár. A szerdai ferencvárosi sertésvásárra 2931 darab sertést hajtottak fel, ezek között 1871 darab angol hússertést. A vásár irányzata lanyha volt. Árak: I. szedett 92-94, silány 80-86, angol sonkasertés 80-94, exportzár márkázott 150 fillér kilogramonként.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő: **Dr. Nagy Imre Benyovszky Pál**
Felelős kiadó: **Alföldi Sajtóvállalat Kft.**
Ugyvezető igazgató: **Dr. Kólya Sándor.**

Különbejárati
bútorozott szoba kiadó fiatal párnak is. Rothermere 21. 1016

Bútorozott
kisebb szoba, különbejárati, azonnal kiadó. Vigkédvő Mihály-u. 10. 1010

Különbejárati
tiszta, csinosan bútorozott kis szoba kiadó. Kossuth 60. Keresztépület. 1019

Kiadó
utcai bútorozott szoba teljes ellátással, vagy anélkül Kollégium közelében. Hajó-u. 4. 985

KIADÓ LAKÁS 2 SZOBÁS

Kiadó
két utcai szoba irodának, orvosi rendelőknek, garzon úr- vagy hölgynek, esetleg gyermektelen idősebb tisztviselő párnak. Csapó-u. 10. Értekezhetni az udvarban a tulajdonossal. 1770

AJÁNLAT

Újvi ajándékot
ajándékarban vásárolhat nálam. Dr. Révész Géza-né, Piac-u. 40. Hangyabérbház udvarában. 720

Családi ház ellenében
idősebb háztulajdonos gondozását vállallam. Címet „Tisztviselőcsalád” jelígre a kiadóba kérek.

Használt
bútorok, íróasztal, három ajtós szekrény, ikerágy, varrógép, szelmonk vétele és eladása. Hívásra házhoz megyek. Meggyési, Csapó-u. 49. 114-822

Épület-öntésből
ajtók, ablakok, faanyagok, vasdrótok, csövek, falkötővasak, vasgerendák, ácsok, lapátok, csákányok, gereblyék, terméskövek, márvány sír-emlékek olcsón kiárultatnak. Kígyó-utca 51.

Női fekete télikabát
P 22-161, férfi télikabát P 25-161 kapható Vágó Sándortól, Csapó-u. 10. 1231-1996

Alpakka
evészközök, konyhamérlegek, habütök, hűs-gépek, dió- és kávédaráló, tortalapok, hőpalackok karácsonyi ajándéktárgyak. Nagy vasúztel nagy kirakatában Csapókanyar.

Hölgyeim!
Árjaimat leszállítottam. Ruhavarrás 6 P. kabát 10 P. Menyasszonyi ruha kölcsön kapható. Laborfalvi divatszalon. Bika-bérbház, I. em. 5. ajtó. 101-811

Az intelligencia
régii kedvenc bevásárlóhelye Maradéküzlet. Dégenfeld-tér 11. Délután nines tolongás. 1231-592

40 százalékos tüzelőanyag-megtakarítás,

50 százalékos megtakarítást a Kiss-féle szabadalmazott légcirkuláló pótfűtőtest alkalmazásával. Üzembem megtekinthető Simonffy-u. 1. trafikban. Városi bérbház. 900

Paplanok
flanel takarók
lópokrócok
olcsón
Petriknél
Szent Anna-u. 5

TELJES ELLÁTÁS

Úri családnál
lakást, esetleg ellátást keresek Széchenyi- vagy Vargakertben. Címekelet. „Tisztviselő” jelígre kiadóba. 1003

KERESLET

Szánkát,
boroshordót veszek. Homok-u. 72. 999

ELELMISZER ITAL

J6
Kövidinka bor 25 litertől eladó. Bocskay-téri városi bérbház, I. em. 4. ajtó.

TÁRS

Társulhat
közreműködéssel régi berendezett, jövedelmező üzletbe tízezer pengővel. (Cím a kiadóhivatalban.) 1020

LAKÁS ÉS SZOBA KERESLET

Lakbérletkötéssel
családi házat keresek megvételre. Ajánlatokat „Állami tisztviselő” jelígre kiadóba kérek. 319

AUTO-MOTOR KERÉKPÁR

Autó eladó
Fiat, Balilla 2 üléses, kintűnő karban. Bőszörményi-út 19. 1011

ELADÓ ÁLLATOK

2 darab
1 éves zsirsértés, darabja 160 kiló, eladó. Vasváry-utca 20. 1009

Újvi malac
ízletes angolfajta, kapható elősúlyban 1 P 20 fill. kg-ként. Rothermere 13. 1014

Eladó
négy darab prima fiatal húzott sertés. Vargakert-utca 11. szám alatt. 1021

Eladó
2 drb. 140 kg-os zsirsértés. Tanító-u. 9. 1017

Kanári
nemesfajú, szép énekesek kaphatók Kassa-úti városi bérbház, 29. szám, 26. ajtó. 924

D. E. W.
Meisterklasse 4 üléses. Balilla 4 üléses és motor-kerékpárok eladók. Szoboszlaj, Széchenyi-u. 24.

BUTOR

Ebédasztal
6 székes és márványlapos ebédlekedenc jékarban eladó. Megtekinthető 11-1-ig Arany János-u. 47. Utcái lakás. 725

ELADÓ HÁZ

Arany János-u. 40. sz.
kétlakásos sarokház kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Értekezni dr. Széll, Piac-u. 77. W-288

Házhelyek
Híd-utca 14. szám alatt, valamint 7-szobás ház, a közismert Bagolyvár vendéglővel elköltözés miatt eladó. V-391

Forgalmas helyen,
a nagyalomás mellett, Kócs-utca 16. számú ház három lakással és üzletbelső lakással, mely kocsmának vagy vendéglőnek igen alkalmas, villany, vízvezeték van, kevés pénzért megvehető. Az üzletbelső kocsmának kiadó. 369

Családi ház
18 évig még adómentes, 448 négyszögöl telken, szőlő és gyümölcsösökkel, 2 nagy szoba, előszoba, konyha, spajz és padlójáróval, alápincézve, jóvízű kúttal, részben teherátvállalással eladó. Gróf Vecsey-utca 13. szám. Homokkerti. 249

ELADÓ
Budai Északi-utca 51. számú 2-szobás, előszobás, kényelmes, családi ház. 744

ELADÓ INGOSÁG

Eladó
egy ebédle- és előszobabútor. Poroszlai-út 14. sz. 494

Hat darab
bőrszék eladó, Csapó-utca 10. az udvarban. 1769

Férfi
öltönyök, télikabátok kintűnő karban eladók. József királyi herceg-utca 27. keresztépület. Ny.

KÜLÖNFÉLE

Szánkatalp
kecsi alá olcsón eladó. Halastó-k 40. 1022

Eladó
ebédle- és előszobabútor, gyermeknek asztal, tonett szék, kanapé, karácsonyfaláb. Poroszlai-út 14. 598

Nyomatott a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat Rt. műintézetének körforgógépén.
Igazgató: **Somogyi Gábor.**

APRÓ HIRDETÉSEK

Apróhirdetések díja hétköznap 10 szóig 50 fillér, minden további szó 5 fillér, vasárnap 10 szóig 70 fillér, minden további szó 7 fillér. Üzleti apróhirdetés díja hétköznap 10 szóig 60 fillér, minden további szó 6 fillér, vasárnap 10 szóig 80 fillér, minden további szó 8 fillér.

LEVELEZÉS

„Diszkrét E.”!
Levele van, a kiadóban, küldjön érte. Kijelölje a hirdetési nyugtát is.

Betöltendő állás NŐKNEK

Január 1-re
keresek jóbizonnyítványú mindenest, ki hajlandó velem Budapestre költözni. Batthyány-u. 3. sz.

Magános asszony
szolid lakótársnót keres. Atilla-tér 1. sz. 1018

Gyermekszertető,
főzéshez értő bejáró mindenest keres kis családnak. Jelentkezés 7-10 óráig. Aszmann, Batthyány 16. 1013

Főznél tudó,
háztartást önállóan vezető leány magános úrnőhöz felvétetik. Cím a kiadóban. 1012

Betöltendő állás FÉRFIAKNAK

Ügynököket
magas jutalékkal alkalmazunk. Cím a kiadóban.

ÁLLÁST KERESŐ FÉRFIAK

Felvidékről
jött lakatossegéd bármilyen munkát vállalna. A kiadóhivatalba kérjük a munkaadó címét leadni, melyet a munkakeresőhöz továbbítunk. 969

BUTOROZOTT SZOBA

Keresek
elsajere különbejárati, központi fűtéses bútorozott szobát. Cím: Grünbaum, Arany János-u. 2.